

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Εκπαιδευτικά παιχνίδια σε μουσεία και χώρους πολιτισμού της Αθήνας

Αθήνα Ιούνιος 2008

1

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Ευχαριστούμε πολύ όλα τα παιδιά που πήραν μέρος στα παιχνίδια και στις δραστηριότητες του προγράμματος. Μας έμαθαν πολλά και μας έκαναν καλύτερους και πλουσιότερους ανθρώπους.

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή
- Ομάδα-στόχος
- Αντικείμενο του Προγράμματος
- Αναγκαιότητα - σκεπτικό
- Σκοποί και στόχοι
- Μεθοδολογία
- Επιστημονική ομάδα
- Δραστηριότητες:
 1. Παιχνίδια γνωριμίας και εξοικείωσης με τους μουσειακούς χώρους
 2. Βουλευόμαι και αποφασίζω : εκπαιδευτικό παιχνίδι στη Βουλή των Ελλήνων
 3. Τόποι και μουσικές: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Μουσείο Λαϊκών Οργάνων
 4. Η μυστική ζωή του Μουσείου και τα προβλήματα της Αύρας: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
 5. Χθες και σήμερα: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο
 6. Ο κος Ηρακλής: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Μουσείο Μπενάκη
 7. Εξερευνώντας τη φύση: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
 8. Περιγράψω ένα πίνακα: εκπαιδευτικό παιχνίδι στην Εθνική Πινακοθήκη
- Βιβλιογραφία

Εισαγωγή

Το εκπαιδευτικό υλικό που παρουσιάζεται παρακάτω προέρχεται από τις αντίστοιχες δραστηριότητες που υλοποίησε η ΕΚΠΟΣΠΟ ΝΟΣΤΟΣ στο πρόγραμμα "Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης - Γνωρίζουμε την Ελλάδα" στο πλαίσιο του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Η χρηματοδότηση προήλθε κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες αφορούσαν παιδιά 6-12 χρονών από πέντε διαφορετικούς δήμους της Αττικής και ο κεντρικός τους στόχος ήταν να εξοικειώσουν τα παιδιά με τα μουσεία και τους πολιτιστικούς χώρους της Αθήνας μέσα από ειδικά σχεδιασμένα εκπαιδευτικά παιχνίδια. Με τα παιχνίδια αυτά που παρουσιάζονται εδώ με τη μορφή "εκπαιδευτικών σεναρίων" έτσι ώστε να μπορεί να τα ακολουθήσει κάθε εκπαιδευτικός που ενδιαφέρεται να κάνει το ίδιο με την τάξη του, επιδιώξαμε να ενισχύσουμε την κοινωνική ένταξη των παιδιών και των οικογενειών τους. Εμπνευσή μας ήταν οι θεωρήσεις της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης για την αναπαραγωγή των κοινωνικών ανισοτήτων μέσα από σχολικούς μηχανισμούς που επιβραβεύουν ό,τι αντιστοιχεί στην κυρίαρχη κουλτούρα, ό,τι παίρνει τη θέση του αυτονόητα "σωστού" και "καλού". Τα μουσεία, η πρόσβαση σ'αυτά και κυρίως η δυνατότητα απόλαυσης και οικείωσής τους ανήκουν κατά τη γνώμη μας στα μορφωτικά αγαθά που το σχολείο αναγνωρίζει ως "προσόντα", αμφιβάλλουμε όμως κατά πόσον τα δημιουργεί ή τα παρέχει σε όλους τους μαθητές και μαθήτριές του. Μεταξύ αυτών που μένουν έξω από τις διαδικασίες αυτές και κατ'επέκταση έχουν μειωμένες πιθανότητες σχολικής επιτυχίας είναι τα "διαφορετικά" παιδιά, αυτά που προέρχονται από οικογένειες που δεν γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στην Ελλάδα. Ο συλλογισμός μας λοιπόν ήταν ότι αν ενισχύσουμε την πρόσβαση στα μορφωτικά αγαθά που θεωρούνται αυτονόητα στη σημερινή ελληνική κοινωνία, θα ενισχύσουμε ταυτόχρονα τις δυνατότητες ολοκλήρωσης της κοινωνικής ένταξης των παιδιών και των οικογενειών τους και θα συμβάλλουμε έμπρακτα στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους.

Ομάδα-στόχος

Οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν για παιδιά 6-12 χρονών από τους δήμους της Αθήνας, του Ασπροπύργου, του Λαυρίου, της Καλλιθέας και του Ταύρου. Οι περιοχές επιλέχθηκαν γιατί συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό παλιννοστούντων-μεταναστών ενώ παρατηρείται υψηλή σχολική αποτυχία και χαμηλές επιδόσεις. Οι δραστηριότητες επιχείρησαν να απαντήσουν στην αντικειμενικά διαπιστωμένη έλλειψη πρόσβασης σε μορφωτικά-πολιτιστικά αγαθά της πρωτεύουσας που έχουν παιδιά και νέοι/ες με μεταναστευτική βιογραφία. Από την άποψη αυτή, το εκπαιδευτικό υλικό που περιλαμβάνεται εδώ μπορεί να αξιοποιηθεί με παρόμοια ή αντίστοιχη στόχευση στο πλαίσιο πολυπολιτισμικών σχολικών τάξεων ή ομάδων παιδιών ακόμη και μεγαλύτερης ηλικίας, μέχρι 15 ετών τουλάχιστον, με τις κατάλληλες προσαρμογές του εκπαιδευτικού - παιδαγωγού που θα θελήσει να το χρησιμοποιήσει.

Αντικείμενο του προγράμματος "Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης - Γνωρίζουμε την Ελλάδα".

Αντικείμενο του προγράμματος ήταν η διοργάνωση δραστηριοτήτων διαπολιτισμικού και μουσειοπαιδαγωγικού χαρακτήρα σε μουσεία και χώρους πολιτισμού της Αθήνας. Περιελάμβανε τον σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών παιχνιδιών και δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν στους αντίστοιχους χώρους, ώστε να α) προωθείται η ισότητα ευκαιριών για νεαρά μέλη οικογενειών με μεταναστευτική βιογραφία, που έχουν ελλιπή πρόσβαση στα μορφωτικά-πολιτιστικά αγαθά που προσφέρει η Αθήνα και β) ενισχύεται η απασχόληση (εμπειρία-εξειδίκευση) ανέργων εκπαιδευτικών και παιδαγωγών.

Στο πλαίσιο του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα Μάρτιος 2007 – Ιούνιος 2008 :

- 2550 μετακινήσεις παιδιών από 5 διαφορετικούς δήμους της Αττικής σε 19 επισκέψεις-εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε διάφορους πολιτιστικούς και ιστορικούς χώρους της Αττικής
- ειδικά σχεδιασμένα εκπαιδευτικά παιχνίδια και εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την εξοικείωση των παιδιών με τους αντίστοιχους χώρους και τις λειτουργίες τους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η Βουλή, η Εθνική Πινακοθήκη, τα Μουσεία Αρχαιολογικό, Βυζαντινό, Νομισματικό, Κυκλαδικής Τέχνης, Λαϊκών οργάνων κλπ. Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου χρησιμοποιήθηκε έκτοτε από το ΝΟΣΤΟ σε άλλες παρόμοιες, μη χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες του, βρίσκονται δε στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου
- προσλήψεις 6 νέων, ανέργων και ανειδίκευτων παιδαγωγών, οι οποίοι εκπαιδεύθηκαν και απέκτησαν εργασιακή εμπειρία σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με μικρά παιδιά. Η πρόσληψη έγινε μετά την έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ.

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν στους εξής χώρους:

- ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
- ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
- ΒΟΥΛΗ
- ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ
- ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- ΠΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ
- ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
- ΗΡΩΔΕΙΟ
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
- ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ και ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Στο κλείσιμο του όλου έργου πραγματοποιήθηκε μεγάλη γιορτή για όλα τα παιδιά στην πλατεία Αγ.Παντελεήμονα, όπου παρουσιάστηκε το εκπαιδευτικό παιχνίδι για τα δικαιώματα των παιδιών, συμμετείχαν κλόουν, ειδικό θεατρικό παιχνίδι κλπ.

Αναγκαιότητα και σκεπτικό

Η ανάγκη υλοποίησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων προέκυψε από τις εξής εκτιμήσεις:

- Τα δεδομένα που συγκεντρώνει ο φορέας μας, αλλά και η Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων που δημιούργησε το ΝΟΣΤΟ σε συνεργασία με τοπικά Ποντιακά σωματεία, δείχνουν ότι: α) η μακροχρόνια παραμονή σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού οδηγεί στην «αποκρυστάλλωση» του φαινομένου και ωθεί το άτομο που τον υφίσταται σε κατάσταση ματαίωσης, από την οποία είναι πολύ δύσκολο να ξεφύγει και β) όπως δείχνει και η διεθνής βιβλιογραφία και επιβεβαιώνεται στην πράξη, οι συνθήκες αυτές μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ο φαύλος κύκλος του κοινωνικού αποκλεισμού, με επιπτώσεις στη σχολική και κοινωνική ένταξη των παιδιών της «δεύτερης γενιάς». Οι εκτιμήσεις αυτές επιβεβαιώνονται από τη μαζική αποτυχία των αποφοίτων λυκείου των σχολείων της Δυτικής Αττικής στις εισαγωγικές εξετάσεις ΑΕΙ-ΤΕΙ 2006, η οποία ξεπερνά το 50% σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς (Χ.Κάτσικας, ΤΑ ΝΕΑ, 26/6/06).
- η αξιοποίηση του ανθρωπίνου κεφαλαίου συναρτάται πλέον άμεσα με την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός είναι απαραίτητη η εφαρμογή πολιτικών ενίσχυσης των λιγότερο ευνοημένων παιδιών και νέων σχολικής ηλικίας (βλ. σχετικά Τομεακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» περιόδου 2007-2013, Υπ.Απασχόλησης και

Κοινωνικής Προστασίας), όπως αυτές που προτείνονται εδώ, οι οποίες ταυτόχρονα δημιουργούν μηχανισμό εξίσωσης των ευκαιριών

- Γίνονται προσπάθειες να τεθεί γενικότερα η Αττική και ειδικά οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα Δήμοι σε αναπτυξιακή πορεία, με την εφαρμογή σχετικών πολιτικών τόσο από την κεντρική διοίκηση όσο και από την τοπική αυτοδιοίκηση. Τα μέτρα επικεντρώνονται στην πρόληψη της ανεργίας μέσω της τοπικής ανάπτυξης, στόχος που προϋποθέτει την ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου. Καθίσταται έτσι απαραίτητη η υποστήριξη της σχολικής ένταξης και γενικότερα του μορφωτικού κεφαλαίου των νέων της περιοχής.

Το Σχέδιο μας βασίζεται στην αντίληψη ότι η πολιτισμική ένταξη αποτελεί συστατικό της σχολικής και ευρύτερα της κοινωνικής ένταξης και γι' αυτό επιχειρεί, μέσω δραστηριοτήτων μουσειακής και διαπολιτισμικής αγωγής και με εφαρμογή της μεθόδου Project, να βοηθήσει παιδιά και εφήβους/ες που, λόγω και της απόστασης (συμβολικής και πραγματικής) από το κέντρο της Αθήνας, δεν έχουν πρόσβαση στα πολιτισμικά αγαθά της πρωτεύουσας να εξοικειωθούν και να «κατακτήσουν» το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο ζουν σήμερα και τελικά να ενταχθούν σ' αυτό ισότιμα. Η υλοποίησή του εμπλέκει όμως όλα τα παιδιά του κάθε δήμου, γιατί βασίζεται στις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις οποίες η εφαρμογή δημιουργεί πλαίσιο θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ παιδιών που έχουν διαφορετική εθνική καταγωγή ή/και ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Από την άποψη αυτή, το Σχέδιο συγκροτεί ένα νέο μηχανισμό προώθησης της ισότητας των ευκαιριών μέσω του οποίου ενισχύεται η κοινωνική συνοχή και επομένως επωφελείται έμμεσα η τοπική κοινωνία στο σύνολό της.

Σκοποί και στόχοι

Η υλοποίηση των εκπαιδευτικών παιχνιδιών και σεναρίων που περιλαμβάνονται εδώ αποσκοπεί στην ενδυνάμωση και κινητοποίηση του παιδιού και στην καλλιέργεια της προσωπικότητάς του.

Ειδικότερα, μέσω της γνωριμίας και της εξοικείωσης με το ιστορικό-πολιτισμικό περιβάλλον της Αθήνας επιδιώκονται οι εξής επιμέρους εκπαιδευτικοί -παιδαγωγικοί στόχοι:

- η ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων "μαθαίνω πώς να μαθαίνω"
- η ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της κριτικής σκέψης
- η καλλιέργεια της αυτονομίας σε συνδυασμό με τις ικανότητες να ανήκει σε ομάδα και να λειτουργεί σε ομαδικό πλαίσιο
- η καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων και η αύξηση των εμπειριών ζωής.

Μεθοδολογία

Το εκπαιδευτικό υλικό που σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του προγράμματος βασίζεται στη Μέθοδο Project, καθώς και στις βασικές αρχές της διαπολιτισμικής προσέγγισης (βλ.σχετική βιβλιογραφία). Αξιολογήθηκε κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του με κύριο άξονα το βαθμό ανταπόκρισης της κάθε δραστηριότητας στο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκε σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής. Στη συνέχεια και με βάση τις παρατηρήσεις που προέκυψαν από την αξιολόγηση το κάθε εκπαιδευτικό σενάριο επανασχεδιάστηκε. Έτσι η μορφή που παραδίδεται εδώ είναι αυτή που θεωρούμε τελική.

Οι εκπαιδευτικοί που θα αποφασίσουν να εφαρμόσουν στην πράξη τα σενάρια που περιλαμβάνονται εδώ πρέπει να λάβουν υπόψη τους τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ομάδας των παιδιών στα οποία απευθύνεται η κάθε δραστηριότητα, τις υλικές-αντικειμενικές δυνατότητες και να προσαρμόσουν ανάλογα το υλικό.

Επιστημονική ομάδα

Η επιστημονική ομάδα που σχεδίασε τις δραστηριότητες αποτελείται από:

Ανδριτσοπούλου Σ., επιστημονική υπεύθυνη

Γεωργιάδου Δέσποινα, φιλόλογος

Γιαμπλοκίδου Ελένη, κοιν.ανθρωπολόγος-ιστορικός

Δέδε Αγγελική, παιδαγωγός

Διονυσόπουλος Σταύρος, φιλόλογος

Καρλαύτη Βίκυ, παιδαγωγός

Πράπα Σοφία, κοινωνιολόγος

Χριστάκος Νίκος, κοινωνιολόγος

Δραστηριότητες

1. Παιχνίδια γνωριμίας και εξοικείωσης με τους μουσειακούς χώρους. 1η Συνάντηση Γνωριμίας.

Παιχνίδι γνωριμίας και επικοινωνίας

Με τα παιδιά παίζουμε ένα μουσικοκινητικό παιχνίδι: ακούνε ένα τραγούδι και κινούνται ελεύθερα στο χώρο. Όταν σταματά η μουσική κάθε παιδί βρίσκει τυχαία ένα ταίρι (κάθε φορά διαφορετικό) και κάνουν ότι τους πούμε. π.χ. άλλοτε χαιρετιούνται /λένε το όνομα τους/ χτυπάνε τα χέρια τους/ ακουμπούν την μύτη του άλλου με το χέρι τους / ακουμπούν τους ώμους τους/ ανταλλάσσουν γκριμάτσες κ.τ.λ. Όταν η μουσική ξαναρχίζει τα παιδιά συνεχίζουν να κινούνται και να χορεύουν.

Δραματοποίηση: «Επίσκεψη σε ένα Μουσείο»

Με τα παιδιά αποφασίζουμε να παίξουμε μια φανταστική επίσκεψη σε ένα μουσείο. Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες και αναλαμβάνουν ρόλους. Μερικά παιδιά κάνουν τα αγάλματα, άλλα τους ξεναγούς και άλλα τους επισκέπτες.

Συζήτηση που απορρέει από την δραματοποίηση

Με αφορμή το παιχνίδι της δραματοποίησης κάνουμε μια συζήτηση με τα παιδιά σχετικά με το τι είναι ένα μουσείο, τι περιέχει, ποιο σκοπό εξυπηρετεί, με ποιο τρόπο προβάλλονται τα εκθέματα του, για ποιο λόγο το επισκεφτόμαστε, πως πρέπει να συμπεριφερόμαστε και τι κανόνες πρέπει να ακολουθούμε κατά την επίσκεψη μας εκεί. Όλα τα παιδιά συμμετέχουν στην κουβέντα, αλλάζουν απόψεις και επικοινωνούν μεταξύ τους.

Στον τέλος καταλήγουν σε κάποια συμπεράσματα – κανόνες που τα γράφουν τα ίδια στον πίνακα.

Άσκηση Ησυχίας

Για να χαλαρώσουν τα παιδιά τους προτείνουμε να παίξουμε το εξής παιχνίδι σιωπής: Θα πρέπει τα παιδιά να κάτσουν ακίνητα για 5 λεπτά χωρίς να μιλάνε, να γελάνε ή να κάνουν μορφασμούς. Όποιος κάνει κάτι από τα παραπάνω σπάει την αλυσίδα και βγαίνει εκτός παιχνιδιού.

Συζήτηση για το πρόγραμμα επισκέψεων

Κατόπιν κάνουμε μια σύντομη συζήτηση με τα παιδιά και τους παρουσιάζουμε το πρόγραμμα των επισκέψεων που θα ακολουθήσουμε καθ' όλη την διάρκεια του χρονιάς. Δεχόμαστε προτάσεις από τα παιδιά και απαντούμε σε ερωτήσεις τους.

Αποχαιρετιστήριο παιχνίδι 1ης συνάντησης

Στο τέλος κάνουμε ένα μεγάλο κύκλο με όλα τα παιδιά. Ένα μπαλάκι περνά από χέρι σε χέρι, καθένα παιδί που το κρατάει λέει το όνομα του και κάνει μια κίνηση – φιγούρα με το σώμα του. Τα άλλα παιδιά τον χαιρετάνε και μιμούνται την κίνηση του.

2. "Βουλευόμαι και αποφασίζω" : εκπαιδευτικό παιχνίδι στη Βουλή των Ελλήνων

Στάδια διεξαγωγής – Διαδικασία δραστηριότητας

Αρχικά συγκεντρωνόμαστε με τα παιδιά, στο υπόστεγο, στον εξωτερικό χώρο της Βουλής. Τους εξηγούμε ότι θα παίξουμε ένα παιχνίδι, όπου όλοι θα γίνουμε βουλευτές και θα πρέπει να αποφασίσουμε για ένα σημαντικό θέμα που απασχολεί την πόλη μας. Πως όμως; Ρωτάμε τα παιδιά.

Έτσι, μοιράζουμε στα παιδιά έντυπο υλικό και όλοι μαζί διαβάζουμε την πρώτη σελίδα του φυλλαδίου όπου έχει κάποιες ερωτήσεις προς συμπλήρωση. Εξηγούμε στα παιδιά ότι αυτές οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις που θα μας δώσουν είναι πολύ χρήσιμες για το παιχνίδι που θα παίξουμε. Παροτρύνουμε τα παιδιά να σκεφτούν ή να καταγράψουν πάνω στο φυλλάδιο, ότι συζητάμε. Η πρώτη σελίδα περιέχει ερωτήσεις που παρακινούν τα παιδιά να σκεφτούν σχετικά με το ποιο σκοπό εξυπηρετεί η ύπαρξη της Βουλής. (Γιατί υπάρχει η Βουλή; Ποια η χρησιμότητα της; Προς τίνος όφελος λειτουργεί; Από ποιους αποτελείται η Βουλή; Για ποιο λόγο υπάρχουν διαφορετικά κόμματα; Μέσα από ποιες διαδικασίες παίρνονται οι αποφάσεις στην Βουλή για τα διάφορα θέματα που τους απασχολούν;)

Γυρίζοντας σελίδα τα παιδιά μεταφέρονται στο χώρο της Βουλής και γίνονται για λίγο οι ίδιοι Βουλευτές. Διαβάζουν ένα πρόβλημα που απασχολεί την πόλη, «στο κέντρο της πόλης μας υπάρχει μια μεγάλη έκταση, που δεν γνωρίζει κανείς πως θα μπορούσε να αξιοποιηθεί καλύτερα προς όφελος των κατοίκων της». Τίθονται στα παιδιά 3 πιθανά σχέδια εκμετάλλευσης του χώρου, να γίνει νοσοκομείο, σχολείο, ή πάρκο με δέντρα. Κάθε παιδί κυκλώνει την επιλογή που θέλει και στην πορεία χωρίζουμε τα παιδιά σε 3 ομάδες-δηλαδή κόμματα, όπου έχουν δημιουργηθεί ανάλογα με την προτίμηση τους.

Κάθε ομάδα συσκέφτεται για πέντε λεπτά και καταγράφει τουλάχιστον ένα επιχειρήματα για αυτήν της την προτίμηση, όπου στην συνέχεια θα πρέπει να παρουσιάσει στις άλλες δυο ομάδες, προκειμένου να προχωρήσουν στην διαδικασία της ψηφοφορίας και να καταλήξουν δημοκρατικά σε μια απόφαση.

Κάθε ομάδα ακούει προσεχτικά την επιχειρηματολογία της άλλης. Ψηφίζει μία από τις δύο επιλογές που άκουσε εκτός από την δική της ομάδα, σηκώνοντας τα χέρια. Οι ψήφοι καταμετρούνται τους σημειώνουμε και τέλος βγαίνει μια απόφαση. Τα παιδιά σημειώνουν στο φύλλο τους την απόφαση που πάρθηκε συλλογικά, σχετικά με την αξιοποίηση του χώρου.

Φυλλάδιο για τα παιδιά

ΒΟΥΛΗ

Σκέψου και κατάγραψε τις παρακάτω ερωτήσεις:

Γνωρίζεις;.....

1. Γιατί υπάρχει η Βουλή; Ποια η χρησιμότητα της;
.....
.....
2. Προς τίνος όφελος λειτουργεί;
.....
.....
3. Από ποιους αποτελείται η Βουλή; Για ποιο λόγο υπάρχουν διαφορετικά κόμματα;
.....
.....
4. Πως παίρνονται οι αποφάσεις στην Βουλή για τα διάφορα θέματα που τους απασχολούν;
.....
.....

ΦΑΝΤΑΣΟΥ ΟΤΙ ...

....βρίσκεσαι στο χώρο της Βουλής και ότι είσαι Βουλευτής....

...Υπάρχει ένα σημαντικό πρόβλημα που απασχολεί την πόλη σου και θα πρέπει να δοθεί μια λύση...

...Μπορείς να βοηθήσεις;

Το θέμα που απασχολεί όλους είναι το εξής:

Στο κέντρο της πόλης μας υπάρχει μια μεγάλη έκταση, χέρσα και ανεκμετάλλευτη που δεν γνωρίζει κανείς πως θα μπορούσε να αξιοποιηθεί καλύτερα προς όφελος των κατοίκων της.. τι θα μπορούσε άραγε να γίνει ο άδειος χώρος; Ποιο είναι το καλύτερο;

A) Σχολείο;

B) Νοσοκομείο;

Γ) Πάρκο με δέντρα;

1. Αποφάσισε και κύκλωσε ποια από τις τρεις επιλογές πιστεύεις ότι είναι η καλύτερη για το καλό της πόλης και των κατοίκων της..

A) Σχολείο;

Επειδή.....
.....
.....

B) Νοσοκομείο;

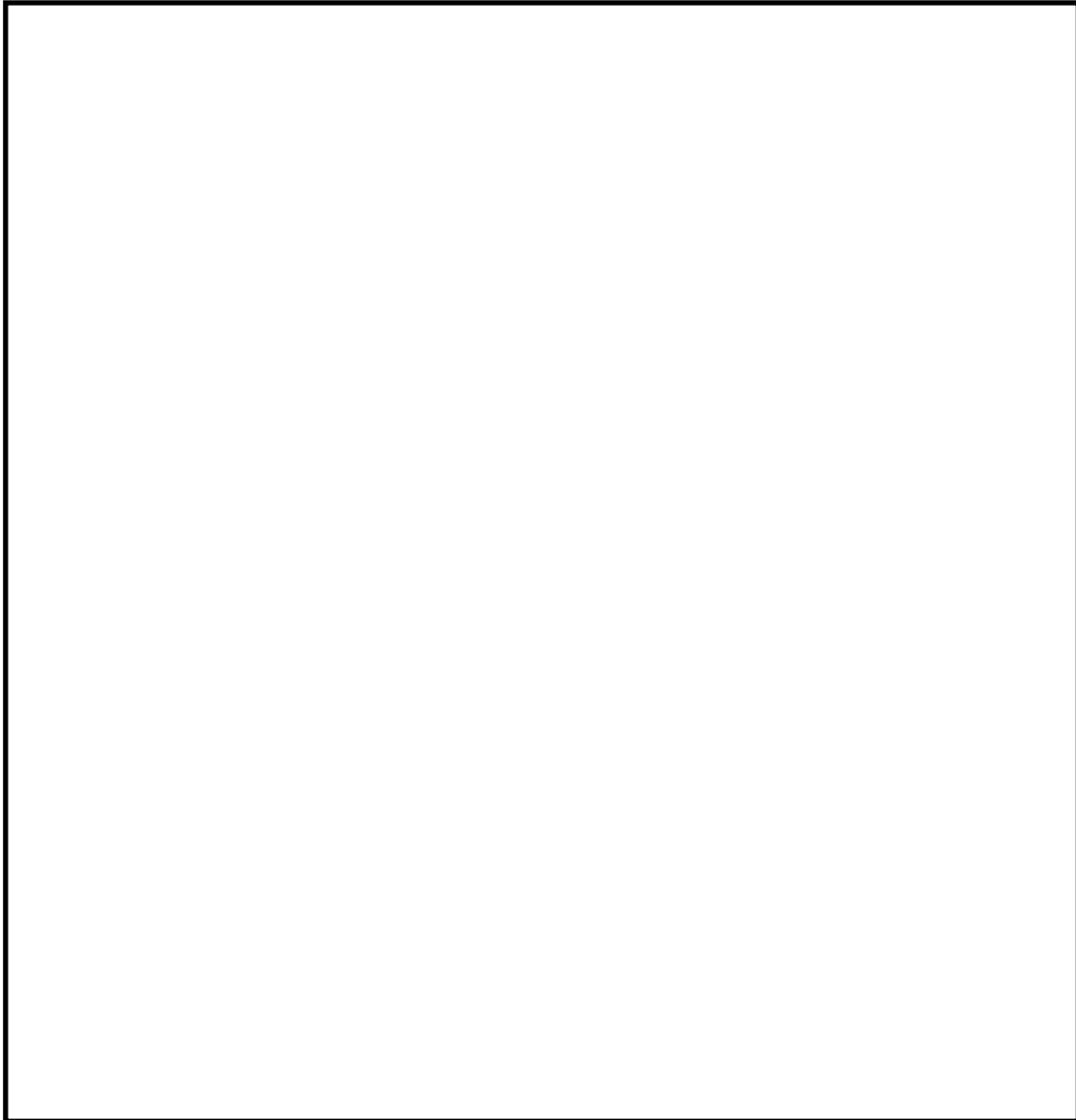
Επειδή.....
.....
.....

Γ) Πάρκο με δέντρα;

Επειδή.....
.....
.....

2. Βρες και άλλα μέλη που έχουν την ίδια άποψη με σένα και φτιαξτε μια ομάδα- κόμμα... Σκεφτείτε και καταγράψτε παραπάνω τουλάχιστον ένα επιχείρημα γι αυτήν σας την προτίμηση και παρουσιάστε το στις άλλες ομάδες..

3. Ζωγράφισε την προτίμηση σου, όπως μπορείς, για να την δείξεις στις άλλες ομάδες..

Αφού έχουν ακουστεί όλες οι ομάδες ψηφίστε ποια επιλογή σας φαίνεται προτιμότερη, εκτός της δικής σας ομάδας- κόμματος!

Καταγράψτε το πλήθος των ψήφων όπου καταμετρήθηκαν για κάθε άποψη..

A) Σχολείο; _ _

B) Νοσοκομείο; _ _

Γ) Πάρκο με δέντρα; _ _

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ποια προτίμηση συγκέντρωσε το μεγαλύτερο σύνολο ψήφων;
Τι θα γίνει τελικά και πως θα αξιοποιηθεί καλύτερα η ανεκμετάλλευτη περιοχή...
Γράψε το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας...

.....
.....

***Ευχαριστούμε για την πολύτιμη βοήθεια σου..!**

3. Τόποι και μουσικές: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Μουσείο Λαϊκών Οργάνων.

Στάδια διεξαγωγής – Διαδικασία δραστηριότητας:

Αρχικά έξω από τον χώρο του μουσείου αναρτούμε ένα παγκόσμιο χάρτη και τον δείχνουμε στα παιδιά. Ζητάμε να εντοπίσουν την χώρα και την περιοχή που γεννήθηκαν. Συζητούμε με τα παιδιά για τις διάφορες χώρες που βρίσκουν και ταυτοχρόνως εντοπίζουν στον χάρτη και άλλες περιοχές όπου έχουν ακουστά ή που μένουν οι συγγενείς και φίλοι τους.

Στην πορεία εξηγούμε στα παιδιά την διαδικασία του παιχνιδιού μέσα στο μουσείο. Τα παιδιά χωρίζονται σε υπο- ομάδες (η κόκκινη ομάδα, η μπλε, και η πράσινη) που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Τα παιδιά κάθε ομάδας βρίσκουν στον χάρτη τις περιοχές που θα αντιπροσωπεύουν και κολλάνε την αντίστοιχη καρτ ποστάλ στον χάρτη. Σε κάθε υπο-ομάδα δίνεται φύλλο Α4 χαρτί με τα ονόματα της περιοχής που αντιπροσωπεύει. Επίσης σε κάθε μέλος της ομάδας δίνεται απαραίτητη γραφική ύλη. Στόχος του παιχνιδιού είναι κάθε ομάδα να κινηθεί στο χώρο του μουσείου, να εντοπίσει και να καταγράψει τα μουσικά όργανα που αντιστοιχούν στην περιοχή της. Κάθε ομάδα δουλεύει συνολικά, τα παιδιά ψάχνουν και καταγράφουν τα δεδομένα που συλλέγουν με διάφορους τρόπους. (γράφουν την ονομασία του μουσικού οργάνου ή ζωγραφίζουν). Ταυτοχρόνως καθοδηγούνται από τον εκπαιδευτικό να ακούσουν τα όργανα που εντοπίζουν κάθε φορά. Επίσης σε κάθε παιδί δίνεται λευκό φύλλο χαρτί για να ζωγραφίσει εκείνο το όργανο από όλο το μουσείο που του έκανε εντύπωση.

Στην αυλή του μουσείου κάθε ομάδα δείχνει στις υπόλοιπες τα στοιχεία που συγκέντρωσε και για ποιο όργανο πρόκειται κάθε φορά. Τα παιδιά παρατηρούν ότι ίδια όργανα υπάρχουν σε πολλές περιοχές. Ενθαρρύνουμε λοιπόν τα παιδιά στην ανάδειξη ομοιοτήτων και διαφορών (π.χ. το βιολί είναι ίδιο και στα Δωδεκάνησα και στις Κυκλάδες).

Στην συνέχεια τα παιδιά ακούνε ένα δημοτικό τραγούδι από το κασετόφωνο και ενθαρρύνονται να αναγνωρίσουν τα όργανα που ακούγονται κάθε φορά (βοηθούμενα από τις προηγούμενες σημειώσεις τους). Κατά την διάρκεια του τραγουδιού τα παιδιά σε πρόχειρο φύλλο χαρτί γράφουν τα όργανα που πιστεύουν ότι ακούγονται. Στο τέλος με τα παιδιά ανταλλάσσουμε απόψεις για τα όργανα που ακούστηκαν και ξανακούμε το κομμάτι.

Στο τέλος τα παιδιά χορεύουν και τραγουδούν.

Διευκρινιστικές λεπτομέρειες για την διαδικασία του παιχνιδιού:

3 ομάδες παιδιών:

ΠΕΡΙΟΧΕΣ & ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ	ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ	ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΜΑΔΑ
Κρήτη (10)	Κυκλάδες (5)	Μακεδονία (7)
Ρούμελη (3)	Διδυμότειχο (3)	Δωδεκάνησα (3)
Λέσβος (3)	Ικαρία (5)	Κύπρος (3)
Θράκη (4)	Πόντος (3)	Ηπειρ. Ελλάδα (4)
Αγ. Όρος (2)	Γιάννενα (3)	Καππαδοκία (3)
Ιόνια Νησιά (1)	Πελοπόννησος (2)	Αττική/Αθήνα (2)

Σύνολο μουσικών οργάνων:

(23)

(21)

(22)

Πως θα κινηθούν στο μουσείο για να βρουν τα μουσικά όργανα των περιοχών τους.

** (3 συνοδοί/ εκπαιδευτικοί -> ενθαρρύνουν τα παιδιά να ακούνε την μουσική του κάθε οργάνου από τα ακουστικά του Μουσείου)

κόκκινη ομάδα: 1^{ος} όροφος - ισόγειο - υπόγειο

μπλε ομάδα: υπόγειο - ισόγειο - 1^{ος} όροφος

πράσινη ομάδα: ισόγειο - υπόγειο - 1^{ος} όροφος

** Όταν τελειώσει το παιχνίδι μέσα στο Μουσείο και οι 3 ομάδες συγκεντρώνονται μαζί, για την συνέχεια του παιχνιδιού στο προαύλιο.

Φυλλάδια για τα παιδιά

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Περιοχές κόκκινης ομάδας:

Κρήτη, Ρούμελη, Λέσβος, Θράκη, Αγ. Όρος, Ιόνια Νησιά

→ Ψάξε σε κάθε όροφο αν υπάρχουν Μουσικά όργανα από τις περιοχές σου.

→ Σημείωσε δίπλα σε κάθε περιοχή την ονομασία του Μουσικού Οργάνου που βρίσκεις.

→ Μην ξεχνάς να ακούς κάθε φορά από τα ακουστικά του Μουσείου, την μουσική του κάθε μουσικού οργάνου που βρίσκεις!!!

ΠΕΡΙΟΧΕΣ + ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

1^{ος} ΟΡΟΦΟΣ (έγχορδα)

Κρήτη:.....
.....

Ρούμελη:.....

Λέσβος :.....

Θράκη:.....

Αγ. Όρος:.....

Ιόνια Νησιά:.....

ΙΣΟΓΕΙΟ (μεμβρανόφωνα)

Κρήτη:.....
.....

Ρούμελη:.....

Λέσβος :.....

Θράκη:.....

Αγ. Όρος:.....

Ιόνια Νησιά:.....

ΥΠΟΓΕΙΟ (ιδιόφωνα)

Κρήτη:.....
.....

Ρούμελη:.....

Λέσβος :.....

Θράκη:.....

Αγ. Όρος:.....

Ιόνια Νησιά:.....

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

ΕΔΩ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ **ΖΩΓΡΑΦΙΣΕΙΣ** ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΠΟΥ ΣΟΥ ΕΚΑΝΕ ΕΝΤΥΠΩΣΗ.....!

→ Μην ξεχάσεις να γράψεις!

Πως λέγεται;.....

Από ποια περιοχή είναι;.....

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Περιοχές μπλε ομάδας:

Κυκλάδες, Διδυμότειχο, Ικαρία, Πόντος, Γιάννενα, Πελοπόννησος

→ Ψάξε σε κάθε όροφο αν υπάρχουν Μουσικά όργανα από τις περιοχές σου.

→ Σημείωσε δίπλα σε κάθε περιοχή την ονομασία του Μουσικού Οργάνου που βρίσκεις.

→ Μην ξεχνάς να ακούς κάθε φορά από τα ακουστικά του Μουσείου, την μουσική του κάθε μουσικού οργάνου που βρίσκεις!!!

ΠΕΡΙΟΧΕΣ + ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΥΠΟΓΕΙΟ (ιδιόφωνα)

Κυκλάδες:.....

Διδυμότειχο:.....

Ικαρία :.....

Πόντος:.....

Γιάννενα:.....

Πελοπόννησος:.....

ΙΣΟΓΕΙΟ (μεμβρανόφωνα)

Κυκλάδες:.....

Διδυμότειχο:.....

Ικαρία :.....

Πόντος:.....

Γιάννενα:.....

Πελοπόννησος:.....

1^{ος} ΟΡΟΦΟΣ (έγχορδα)

Κυκλάδες:.....

Διδυμότειχο:.....

Ικαρία :.....

Πόντος:.....

Γιάννενα:.....

Πελοπόννησος:.....

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

ΕΔΩ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ **ΖΩΓΡΑΦΙΣΕΙΣ** ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΠΟΥ ΣΟΥ ΕΚΑΝΕ ΕΝΤΥΠΩΣΗ.....!

→ Μην ξεχάσεις να γράψεις!

Πως λέγεται;.....

Από ποια περιοχή είναι;.....

ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Περιοχές πράσινης ομάδας:

Δωδεκάνησα, Μακεδονία, Κύπρος, Ηπειρ. Ελλάδα, Καππαδοκία, Αττική/Αθήνα

→ Ψάξε σε κάθε όροφο αν υπάρχουν Μουσικά όργανα από τις περιοχές σου.

→ Σημείωσε δίπλα σε κάθε περιοχή την ονομασία του Μουσικού Οργάνου που βρίσκεις.

→ Μην ξεχνάς να ακούς κάθε φορά από τα ακουστικά του Μουσείου, την μουσική του κάθε μουσικού οργάνου που βρίσκεις!!!

ΠΕΡΙΟΧΕΣ + ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΙΣΟΓΕΙΟ (μεμβρανόφωνα)

Μακεδονία:.....

.....

Δωδεκάνησα:.....

Κύπρος :.....

Ηπειρ. Ελλάδα:.....

Καππαδοκία:.....

Αττική/Αθήνα:.....

ΥΠΟΓΕΙΟ (ιδιόφωνα)

Μακεδονία:.....

.....

Δωδεκάνησα:.....

Κύπρος :.....

Ηπειρ. Ελλάδα:.....

Καππαδοκία:.....

Αττική/Αθήνα:.....

1^{ος} ΟΡΟΦΟΣ (έγχορδα)

Μακεδονία:.....

.....

Δωδεκάνησα:.....

Κύπρος :.....

Ηπειρ. Ελλάδα:.....

Καππαδοκία:.....

Αττική/Αθήνα:.....

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

ΕΔΩ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ **ΖΩΓΡΑΦΙΣΕΙΣ** ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΠΟΥ ΣΟΥ ΕΚΑΝΕ ΕΝΤΥΠΩΣΗ.....!

→ Μην ξεχάσεις να γράψεις!

Πως λέγεται;.....

Από ποια περιοχή είναι;.....

4. Το παραμύθι της Αύρας: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Στάδια διεξαγωγής- Διαδικασία δραστηριότητας:

Αρχικά συγκεντρωνόμαστε με τα παιδιά στο χώρο του Μουσείου και τους διαβάζουμε/ διηγούμαστε την φανταστική ιστορία «Η μυστική ζωή του μουσείου και τα προβλήματα της Αύρας» με ήρωες τα ίδια τα αγάλματα που βρίσκονται εκεί. Τα παιδιά καλούνται να ψάξουν και να συμπληρώσουν με λέξεις ή σχέδια τα κενά τμήματα της ιστορίας που λείπουν, ώστε να είναι πλήρης.

Υποδεικνύουμε στα παιδιά τις αίθουσες όπου μπορούν να παίξουν, περιηγούμαστε στο μουσείο και τους δείχνουμε την αρίθμηση κάθε αίθουσας όπου επιτρέπεται να κινηθούν καθώς και τους συνοδούς όπου θα οριοθετούν το χώρο. Επιπλέον ορίζεται στα παιδιά η χρονική διάρκεια του παιχνιδιού, καθώς και το σημείο εκκίνησης αλλά και τελικής συνάντησης. Το παιχνίδι ξεκινά από την αίθουσα 8 της εισόδου και καταλήγει στην αίθουσα 17, όπου και βρίσκεται το άγαλμα της Αύρας. Επίσης επεξηγούμε στα παιδιά πως λειτουργεί κάθε έκθεμα και πως αντλούμε πληροφορίες, διαβάζοντας την ταμπέλα του. Χωρίζουμε τα παιδιά σε υπο-ομάδες και τους μοιράζουμε το έντυπο υλικό με το παραμύθι της Αύρας. Περιηγούνται λοιπόν στο χώρο και προσπαθούν να βρουν τους ήρωες της ιστορίας, αποκρυπτογραφώντας το πληροφοριακό υλικό που συνοδεύει κάθε έκθεμα. (τα παιδιά ψάχνουν τους ήρωες, συμπληρώνουν τα κενά με λέξεις ή ζωγραφίζοντας και στο τελικό σημείο συνάντησης δίνουν το δικό τους τέλος στην ιστορία σε συνδυασμό με το συγκεκριμένο έκθεμα).

Στο τέλος του παιχνιδιού μαζευόμαστε με τα παιδιά στην αυλή του μουσείου και ξαναδιαβάζουμε την ιστορία συμπληρώνοντας ο ένας τα κενά του άλλου. Στην συνέχεια δραματοποιούμε την ιστορία, ξαναθυμόμαστε με τα παιδιά τους ήρωες, μοιράζουμε ρόλους και παίζουμε με τα παιδιά το θεατρικό- οργανώνουμε όμως έτσι το μοίρασμα των ρόλων ώστε να συμμετάσχουν όλα τα παιδιά, έχοντας κάποιο ρόλο στην δραματοποίηση. [*αν υπάρχει χρόνος*** Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες τους δίνονται κόλλες Α4 και τους ζητάμε να ζωγραφίσουν ή να αναπαραστήσουν με το σώμα τους εκείνο το άγαλμα που τους έκανε εντύπωση. Η μια ομάδα με την άλλη καλείται να βρει αυτό που ζωγράφησε ή αναπαραστήσε η άλλη.*]

Φυλλάδιο για τα παιδιά**Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΥΡΑΣ**

Τα μέρη που βρίσκονται κοντά στην θάλασσα ξέρουν καλά την **Αύρα**. Η Αύρα είναι ένας άνεμος που την ημέρα πνέει από την θάλασσα προς την στεριά και το βράδυ φεύγει πάλι και γυρίζει προς τη θάλασσα, δροσίζει τους ανθρώπους μέσα στη μεγάλη ζέστη του καλοκαιριού, γι αυτό οι αρχαίοι Αθηναίοι την αγαπούσαν πολύ. Της έδωσαν τη μορφή ενός νέου κοριτσιού και την έκαναν άγαλμα. Μετά από χρόνια πολλά και περιπέτειες ακόμα πιο πολλές, το άγαλμα της Αύρας βρέθηκε μέσα στο Μουσείο.....

Χθες η Αύρα ήταν πολύ λυπημένη. Νοσταλγούσε τη θάλασσα και την ελευθερία της. Είχε βαρεθεί πια κλεισμένη μέσα σ' αυτό το Μουσείο. Και η ώρα περνούσε τόσο αργά !

Επιτέλους, οι φύλακες έσβησαν τα φώτα, κλείδωσαν τις πόρτες κι έφυγαν για τα σπίτια τους. Είναι η ώρα που τα αγάλματα ζωντανεύουν, κάνουν βόλτες, κουβεντιάζουν, ξεκουράζονται και γενικά κάνουν ό,τι κάνουν όλοι οι άνθρωποι μετά από μια μέρα σκληρής δουλειάς. Έτσι η Αύρα βγήκε από το άγαλμα της τεντώθηκε για να ξεμουδιάσει και τράβηξε γραμμή για το σημείο όπου κάθε βράδυ συναντούσε τη φίλη της. Την έλεγαν _____, φορούσε κόκκινο φουστάνι στολισμένο με μαργαρίτες και μαιάνδρους. Πρέπει όμως να παραδεχτούμε ότι το χρώμα είχε ξεθωριάσει τόσα χρόνια που το άγαλμα της ήταν θαμμένο κάτω από το χώμα, στη Μερέντα της Αττικής, η _____ όμως ήταν πάντα όμορφη.

[ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΤΟ ΦΟΥΣΤΑΝΙ ΤΗΣ ΦΙΛΗΣ ΤΗΣ ΑΥΡΑΣ]

Έτσι λοιπόν οι δυο φίλες κάθισαν να τα πούνε. Η Αύρα παραπονέθηκε στην φιλενάδα της ότι έχει βαρεθεί πια! Πόσο της έλειπε η θάλασσα και τα χρυσαφένια λιβάδια, όπου χόρευε ατέλειωτες ώρες και γελούσε με τα καμώματα του Αιόλου.

-«Σε παρακαλώ πάμε μια βόλτα στους φίλους μας», είπε η Αύρα στην _____

- «Καλή μου φίλη θα θέλα πολύ να έρθω μαζί σου να παίξω αλλά σήμερα δεν μπορώ νιώθω πολύ εξαντλημένη» της απάντησε.

Και έτσι η Αύρα ξεκίνησε μόνη της την βραδινή της βόλτα. Βρέθηκε, όπως πάντα, μπροστά στο άγαλμα του θεού _____ . Η Αύρα τον είχε ακουστά από τότε που πετούσε πάνω από την θάλασσα, ήξερε τις ιστορίες που έλεγαν οι μεγαλύτεροι άνεμοι γι' αυτόν και τους τρομερούς θυμούς του που έφερναν τη φουρτούνα στη θάλασσα, γι' αυτόν τον απόφευγε πάντα. Την πρώτη φορά που είδε το άγαλμα του στο Μουσείο της κόπηκε η αναπνοή ! Ήταν χάλκινο και τεράστιο κι έτσι που είχε το χέρι του τεντωμένο, έτοιμος να πετάξει την _____, νόμιζες πως ήταν έτοιμος να σε σκοτώσει. Τώρα όμως η _____ ήταν ακουμπισμένη στο πάτωμα κι ο ίδιος ο θεός ο _____ που σπάνια θύμωνε πια, αφού φυσικά δεν είχε θάλασσα μέσα στο Μουσείο, καθόταν ήσυχα-ήσυχα και περίμενε τον φίλο του για να πιούνε μαζί κανένα κρασάκι.

[ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΛΕΙΠΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ]

Και νάτος, ο θεός _____ με το κύπελλο του κρασιού στο χέρι, κατέβαινε από τον θρόνο του κι ερχόταν προς τα εδώ. Μόλις τον είδε από μακριά η Αύρα έτρεξε να εξαφανιστεί. Ο θεός αυτός, ο _____ ήταν πάντα στα κέφια του και όποτε έβλεπε την Αύρα την πείραζε συνέχεια, για τα ρούχα της, για τα μαλλιά της και για τα γέλια της και για όλα της, πράγμα που όπως ξέρετε σε κανένα παιδί δεν αρέσει.

Απομακρύνθηκε λοιπόν και αποφάσισε να πάει στην παρέα των αγοριών. Τα αγάλματα των αγοριών στο Μουσείο δεν είχαν ονόματα. Το καρτελάκι κάτω από το άγαλμα κάθε αγοριού έγραφε _____, ενώ των κοριτσιών _____, που σήμαιναν στην αρχαία ελληνική «αγόρι» και «κορίτσι». Η Αύρα λοιπόν βρήκε τα αγόρια συγκεντρωμένα όπως συνήθως γύρω από τους δυο μεγαλύτερους ήρωες του Μουσείου: τον _____ και τον _____. Όχι ότι είχαν κάνει τίποτε το ηρωικό μέσα στο μουσείο, αλλά κάποτε, στην αληθινή τους ζωή, ήταν διάσημοι για τα φοβερά κατορθώματά τους. Ο πρώτος είχε κάνει 12 μεγάλους άθλους και κάμποσους άλλους μικρότερους και ο δεύτερος είχε σκοτώσει ένα απαίσιο τέρας στην Κρήτη. Οι άνθρωποι θαύμασαν τότε τον ηρωισμό, την γενναιότητα τους και τους έστησαν αγάλματα. Έτσι κατέληξαν και αυτοί στο Μουσείο και μάλιστα μαζί με τα τέρατα που είχαν κάποτε σκοτώσει. Τώρα ο Ερυμάνθιος _____ και ο φοβερός και ο τρομερός _____ από την Κρήτη, ακολουθούσαν σαν πιστά σκυλάκια τα αφεντικά τους που έμοιαζαν κι αυτοί τώρα περισσότερο με μπαμπάδες παρά με ήρωες.

Τα αγόρια ήταν τόσο απορροφημένα που ούτε έδωσαν σημασία στην Αύρα. Έτσι και αυτή αποφάσισε να πάει να βρει την άλλη της την φίλη, την _____. Ήταν η κόρη της θεάς της γεωργίας, της _____ που ήταν πολύ αυστηρή μαμά και σπάνια άφηνε την κόρη της να τριγουρίζει με τα άλλα παιδιά. Σήμερα όμως ήταν στις καλές τις γιατί αυτός ο νεαρός γιος του βασιλιά της Ελευσίνας, ο _____, ο οποίος βρισκόταν συνέχεια μπροστά της, έτοιμος να πάρει το στάχυ του σταριού που του έδινε, είχε επιτέλους εξαφανιστεί. Άκουγε και αυτός τις διηγήσεις των δυο ηρώων μαζί με τα άλλα αγόρια. Τώρα η θεά _____ ήθελε και αυτή να ξεκουραστεί και να ησυχάσει λίγο.

- «Εντάξει πηγαίνετε να παίξετε», είπε στα κορίτσια. «Μόνο να μην απομακρυνθείτε πολύ και να μην κάνετε φασαρία»

- «Σε παρακαλώ μαμά μου, μαμάκα μου, σε παρακαλώ, δώσε μας το στάχυ σου να παίζουμε, δεν έχουμε κανένα παιχνίδι», άρχισε τα παρακάλια η _____, τώρα που βρήκε την μαμά της σε καλή διάθεση.

-«Πάρτε το κι αφήστε με ήσυχη», απάντησε και εκείνη τελικά. «Όμως προσέξτε να μην το χάσετε. Πρέπει οπωσδήποτε να το έχω το πρωί πριν έρθουν οι πρώτοι επισκέπτες».

Τα δυο κορίτσια λοιπόν οι Αύρα και η _____ έφυγαν όλο χαρά για την πρώτη αίθουσα του Μουσείου που ήταν άδεια και ήσυχη. Ήπαιζαν με το στάχυ σαν να ήταν μπάλα, πράγμα που τους φάνηκε πολύ διασκεδαστικό. Το κλωτσούσαν, το πετούσαν η μια στην άλλη και γενικά, το είχαν τελειώς ζαλίσει. Ε, θύμωσε λοιπόν και αυτό, τους ξέφυγε και.. φρρρπ!..με ένα πήδο βρέθηκε πίσω από το άγαλμα του _____ καθόταν χαλαρός με το κριάρι στα πόδια του και κουβέντιαζε δίπλα από την θεά Αφροδίτη, η οποία δεν θυμόταν που είχε αφήσει το σπαθί της.

Τα δυο κορίτσια μπήκαν φουριόζικα μέσα στην αίθουσα για να πιάσουν το στάχυ τους. Η ώρα περνούσε και το στάχυ δεν λογικευόταν και τις ανάγκασε να το κυνηγάνε και να τρέχουνε γύρω από τον _ _ _ _ και την Αφροδίτη. Το στάχυ βρήκε την ευκαιρία να το σκάσει, με ένα σάλτο πήδηξε στην αυλή του Μουσείου να συναντήσει τους δικούς του φίλους, τα χορτάρια, τους θάμνους, την ελιά, τα τριαντάφυλλα. Δεν πέρασαν μόλις μερικά δευτερόλεπτα και ακούστηκε η φωνή της θεάς _ _ _ _ _ , που είχε δώσει το στάχυ της για να παίξει η κόρη της με την Αύρα.. Φώναζε στην κόρη της να γυρίσει πίσω. Έτσι η _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ αναγκάστηκε να επιστρέψει στην μαμά της, προετοιμασμένη να την ακούσει να της φωνάζει για το στάχυ που χάθηκε!

Η Αύρα στενοχωρήθηκε τόσο για την φίλη της, αποφάσισε λοιπόν μόνη της να ψάξει το στάχυ στην αυλή. Για καλή της τύχη όμως η θεά Αφροδίτη, που ήταν μπροστά όλη αυτήν την ώρα, λυπήθηκε την Αύρα και προθυμοποιήθηκε να την βοηθήσει. Είχε χάσει και η ίδια η Αφροδίτη το σπαθί της πριν λίγη ώρα και το έψαχνε. Ήξερε πόσο δύσκολο είναι να ψάχνεις να βρεις κάτι που δεν ήθελε με τίποτα να βρεθεί!

-«Θα σε βοηθήσω εγώ να βρεις το στάχυ σου» είπε η Αφροδίτη στην Αύρα «Σε λίγο ξημερώνει θα έρθουν οι πρώτοι επισκέπτες και δεν έχουμε πολύ χρόνο για χάσιμο»

Και έτσι έφυγαν τρεχάτες..!

Και τώρα τι γίνεται; Τι λέτε παιδιά;

Θα καταφέρει η Αύρα και η Αφροδίτη να βρουν το στάχυ και να πάνε στην θέση τους προτού ξημερώσει;

[ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΤΗΝ ΑΥΡΑ. ΠΩΣ ΦΑΝΤΑΖΕΣΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΠΟΥ ΒΡΕΘΗΚΕ ΚΑΤΑΣΤΡΑΜΜΕΝΟ? ΣΧΕΔΙΑΣΕ ΤΟ]

5. Χθες και σήμερα: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

Φυλλάδιο για τα παιδιά.

A. ΓΡΑΨΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ:.....

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΠΟΥ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΕΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Γ. ΨΑΞΕ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΙ ΒΡΕΣ ΤΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΥΣΟΥΣΑΝ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

- 1 -

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ
<p>A. Οικιακά σκεύη που χρησιμοποιούμε σήμερα.</p>	<p>B. Χρησιμοποιούσαν οικιακά είδη παλιότερα; ΝΑΙ ή ΟΧΙ</p> <p><u>Ψάξε να βρεις ένα μαγειρικό σκεύος εκείνης της εποχής και Ζωγράφισε το!!!</u></p>
	

– 2 –

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ
<p>A. Γυάλινο αγγείο- βάζο που χρησιμοποιούμε σήμερα.</p>	<p>B. Χρησιμοποιούσαν γυάλινα αγγεία παλιότερα; ΝΑΙ ή ΟΧΙ</p> <p><u>Ψάξε να βρεις ένα γυάλινο αγγείο εκείνης της εποχής και Ζωγράφισε το!!!</u></p>
	

– 3 –

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ
<p>A. Κοσμήματα που χρησιμοποιούμε σήμερα.</p>	<p>B. Φορούσαν κοσμήματα παλιότερα; ΝΑΙ ή ΟΧΙ</p> <p><u>Ψάξε να βρεις ένα κόσμημα εκείνης της εποχής και Ζωγράφισε το!!!</u></p>
 	

– 4 –

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ
<p>A. Κουμπιά που χρησιμοποιούμε σήμερα.</p>	<p>B. Χρησιμοποιούσαν κουμπιά παλιότερα; ΝΑΙ ή ΟΧΙ</p> <p><u>Ψάξε να βρεις ένα κουμπί εκείνης της εποχής και Ζωγράφισε το!!!</u></p>
	

– 5 –

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ
<p>A. Μπουκαλάκι με άρωμα που χρησιμοποιούμε σήμερα.</p>	<p>B. Φορούσαν άρωμα οι άνθρωποι παλιότερα; ΝΑΙ ή ΟΧΙ</p> <p><u>Ψάξε να βρεις ένα μπουκαλάκι εκείνης της εποχής, όπου αποθήκευαν το άρωμα τους. Ζωγράφισε το!!</u></p>
	

6. Ο κος Ηρακλής: Εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Μουσείο Μπενάκη

Στάδια διεξαγωγής – Διαδικασία δραστηριότητας:

Αρχικά συγκεντρωνόμαστε με τα παιδιά στο χώρο του Μουσείου και τους εξηγούμε το παιχνίδι. Τα παιδιά θα πρέπει να κινηθούν σε κάθε όροφο του μουσείου (ισόγειο, 1^{ος}, 2^{ος}, 3^{ος} – 20 λεπτά περίπου κάθε όροφος). Έχουν ως αποστολή να βοηθήσουν τον Κο. Ηρακλή επιστάτη του μουσείου και για λογαριασμό του, επειδή αυτός δεν μπορούσε να είναι στο μουσείο, να συγκεντρώσουν τις πληροφορίες που τους ζητάει, όσο πιο γρήγορα και αθόρυβα μπορούν. Δίνεται στα παιδιά φύλλο Α4 όπου τους ζητείται να ψάχνουν να βρουν ομάδες εκθεμάτων αν υπάρχουν και να καταμετρήσουν τα στοιχεία που βρίσκουν. Τα παιδιά θα πρέπει να συλλέξουν όσες περισσότερες πληροφορίες και να τις παραδώσουν στον Κο. Ηρακλή.

Μαζί με τα παιδιά διαβάζουμε από το φύλλο που τους έχει δοθεί την ιστορία του Κ. Ηρακλή, τα παιδιά συμμερίζονται το πρόβλημα του και κινητοποιούνται να τον βοηθήσουν στο έργο του. Χωρίζονται σε υποομάδες και αρχίζουν το παιχνίδι ανακάλυψης. Κάθε ομάδα ψάχνει συλλογικά και συμπληρώνουν μαζί τις πληροφορίες.

Στην συνέχεια της δραστηριότητας συγκεντρωνόμαστε με τα παιδιά στο χώρο έξω από το μουσείο. Κάθε ομάδα συσκέφτεται, ανασυνθέτει τα στοιχεία που συγκέντρωσε και στην συνέχεια διαβάζοντας το φύλλο που συμπλήρωσαν, η μια ομάδα με την άλλη ανταλλάζουν πληροφορίες. Κάθε ομάδα μας δίνει ένα φύλλο Α4 με τις πληροφορίες της, ώστε να το δώσουμε εμείς στον κ. Ηρακλή, όπου αυτός στην συνέχεια θα τις επεξεργαστεί και θα της συνθέσει. Τα παιδιά δεν χρειάζεται να διορθώσουν ή να συμπληρώσουν τα κενά τους, σκοπός του παιχνιδιού δεν είναι να βρουν τον ακριβή αριθμό μιας ομάδας εκθεμάτων αλλά να βοηθήσουν τον επιστάτη όσο μπορούν και να συγκεντρώσουν όσες πιο πολλές πληροφορίες, δίνοντας του μια γενική ιδέα για το τι υπάρχει στο μουσείο Μπενάκη. Είναι σημαντικό τα παιδιά να καταλάβουν ότι δεν υπάρχουν σωστές και λάθος πληροφορίες αλλά ότι κάθε ομάδα χωριστά και όλοι μαζί συλλογικά βοηθούν τον επιστάτη του μουσείου, τον Κ. Ηρακλή στον έλεγχο του μουσείου.

Στο τέλος σε ένα μεγάλο χαρτόνι κάθε ομάδα αποφασίζει και γράφει με μια λέξη εκείνο το έκθεμα που τις έκανε εντύπωση. Κατόπιν ζητάμε από τα παιδιά να φτιάξουν μια μικρή ιστορία, όπου θα συμπεριλαμβάνονται αυτές οι λέξεις, που έχουν γράψει. Κάθε ομάδα λει και από μια πρόταση. Η ιστορία των παιδιών αρχίζει με την φράση «μια φορά και έναν καιρό...». Γράφουν την ιστοριούλα τους στο χαρτόνι και αποφασίζουν να την κάνουν δώρο στον κ. Ηρακλή σαν ευχαριστήριο, για την ευκαιρία που τους έδωσε να παίξουν και να δουν τα ωραία τα εκθέματα του Μουσείου.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Φυλλάδιο για τα παιδιά

Λίγα λόγια για τον κύριο ΗΡΑΚΛΗ !

Ο κύριος **Ηρακλής** είναι ο επιστάτης του μουσείου Μπενάκη και του ζήτησαν μέχρι αύριο το πρωί να καταγράψει όλα τα εκθέματα του μουσείου.

Όμως ο κ. Ηρακλής είναι μεγάλος σε ηλικία και έχει και μια γυναίκα που είναι και αυτή μεγάλη. Χτες η γυναίκα του αρρώστησε ξαφνικά και έπρεπε σήμερα να μείνει μαζί της στο σπίτι για να την φροντίσει.

Έτσι ο κύριος Ηρακλής δεν ήρθε σήμερα στο μουσείο και ως αύριο δεν θα έχει προλάβει να τελειώσει την δουλειά που του έχουν ζητήσει. Γι αυτόν τον λόγο ο κ. Ηρακλής ήταν πολύ στεναχωρημένος μέχρι που έμαθε ότι σήμερα θα ερχόμασταν στο μουσείο!

Ζήτησε λοιπόν την βοήθεια μας! Μας έχει δώσει 1 κατάλογο με αντικείμενα για κάθε όροφο που δεν πρόλαβε να ελέγξει και να καταγράψει...

Θα βοηθήσουμε όλοι μαζί τον κύριο Ηρακλή ;

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Θα πρέπει στο χώρο του μουσείου να κινηθούμε αθόρυβα, γρήγορα και διακριτικά.
Κανένας από το μουσείο δεν πρέπει να μάθει ότι τον βοηθάμε. Είναι μυστικό.....

«Ψάξε και μέτρα όσα περισσότερα εκθέματα μπορείς από την παρακάτω λίστα.....»

***(κύκλωσε και συμπλήρωσε όλα τα κενά)**

Ι Σ Ο Γ Ε Ι Ο

- Υπάρχουν **αγαλματάκια ανθρώπων;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ (κύκλωσε)
Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _ (μέτρησε όσα περισσότερα βρεις και γράψε τα)

- Υπάρχουν **αγαλματάκια ζώων;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **κοσμήματα χρυσά;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

-Υπάρχουν **κοσμήματα σιδερένια ή ασημένια ή με χάντρες;**
ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

Π Ρ Ω Τ Ο Σ Ο Ρ Ο Φ Ο Σ

- Υπάρχουν **σκαλιστοί σταυροί;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσους βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **αντρικές φορεσιές;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσες βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **γυναικείες φορεσιές;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσες βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **παιδικές φορεσιές;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ
Αν ναι, πόσες βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **πιάτα;** ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **δίσκοι**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσους βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **κανάτες και βάζα**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **2 δωμάτια**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, τι παρατηρείς σε αυτά; Τι βλέπεις; (γράψε)

.....
.....
.....

Βλέπεις κάποιες ομοιότητες κ διαφορές; (γράψε)

.....
.....
.....

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΟΡΟΦΟΣ

- Υπάρχουν **μουσικά όργανα**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **βιβλία**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν **καράβια**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

ΤΡΙΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ

- Υπάρχουν **πίνακες με 1 άνθρωπο**; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσους βλέπεις; _ _ _

-Υπάρχουν **πίνακες με 2 ή περισσότερους ανθρώπους**;

ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσους βλέπεις; _ _ _

36

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

- Υπάρχουν πίνακες με πλοία/ καράβια; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσους βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν πιστόλια; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

- Υπάρχουν μαχαίρια/ σπαθιά; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, πόσα βλέπεις; _ _ _

*** Ο ΚΥΡΙΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΑΣ !!***

7. Εξερευνώντας τη φύση: εκπαιδευτικό παιχνίδι στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας.

Στάδια διεξαγωγής – Διαδικασία δραστηριότητας:

Τα παιδιά σε συγκεκριμένους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου χωρίζονται σε δυο ομάδες. Και οι δυο ομάδες κινούνται σε συγκεκριμένο χώρο που διευκρινίζεται. Το κάθε παιδί κάθε μιας ομάδας επιλέγει από μια σειρά εκθεμάτων εκείνο που του τράβηξε την προσοχή περισσότερο και καταγράφει σε φύλλο α4 την επιλογή του (τι είναι και σε ποια κατηγορία ανήκει). Στην συνέχεια η μια ομάδα με την άλλη ανταλλάσσουν τα φύλλα τους. Έτσι οι ομάδες ανταλλάσσουν χώρους και τα παιδιά ψάχνουν να βρουν το έκθεμα που διάλεξε ένα άλλο παιδί. Κινούνται στον χώρο και διαβάζοντας την επεξήγηση των εκθεμάτων που αναγράφει το όνομα του εκθέματος, προσπαθούν να το εντοπίσουν και κατόπιν να το ζωγραφίσουν όπως μπορούν.

Αρχικά λοιπόν επεξηγούμε στα παιδιά την διαδικασία του παιχνιδιού. Τα χωρίζουμε σε δυο ομάδες (η μπλε και η κόκκινη ομάδα). Γράφουμε και κολλάμε στο ρούχο τους ετικέτες αυτοκόλλητες με το όνομα τους με κόκκινο ή μπλε μαρκαδόρο. Τους μοιράζουμε έντυπο υλικό και γραφική ύλη. Επεξηγούμε ότι πρέπει να συμπληρώνουν στο φύλλο μόνο το πλαίσιο εκείνο που αναφέρεται στην δικιά τους ομάδα. Κατόπιν το φύλλο τους το παίρνει παιδί της άλλης ομάδας. Αφού εντοπίσουν και ζωγραφίσουν το κατάλληλο έκθεμα κρατούν το φύλλο, για το παιχνίδι που θα επακολουθήσει στο χώρο έξω από το μουσείο. Επίσης τους τονίζουμε να μην ξεχνούν κάθε φορά να γράφουν το όνομα τους εκεί που τους ζητείται.

Η διαδικασία αυτού του παιχνιδιού επαναλαμβάνεται τρεις φορές και τα παιδιά στο τέλος έχουν στα χέρια τους 3 ζωγραφιές από διαφορετικούς εκθεσιακούς χώρους. Και οι δυο ομάδες κινούνται μαζί στους ίδιους εκθεσιακούς χώρους. Πρώτα σημειώνουν ένα έκθεμα, κατόπιν το δίνουν σε άλλο παιδί για να το βρει, ύστερα ψάχνουν και ζωγραφίζουν αυτό που τους ζητείται και έπειτα αλλάζουν οι ομάδες όροφο ή χώρο συλλογής.

Διευκρινιστικές λεπτομέρειες

Οι ομάδες των παιδιών κινούνται στους εξής χώρους:

Α΄ ΒΗΜΑ: ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΚΘΕΜΑΤΟΣ

→1. ΙΣΟΓΕΙΟ ΔΕΞΙΑ (δύο αίθουσες στο βάθος)

Κόκκινη ομάδα: έντομα/ αραχνόμορφα (μεγάλη αίθουσα)

Μπλε ομάδα: μαλάκια ελληνικών θαλασσών (η πρώτη αριστερά)

Β' ΒΗΜΑ (ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ): ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΜΑΤΟΣ**1. ΙΣΟΓΕΙΟ ΔΕΞΙΑ****Κόκκινη ομάδα:** μαλάκια ελληνικών θαλασσών**Μπλε ομάδα:** έντομα/ αραχνόμορφα

**** (ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ Α' ΚΑΙ Β' ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ «ΙΣΟΓΕΙΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ» ΚΑΙ «ΥΠΟΓΕΙΟ»)**

→2. ΙΣΟΓΕΙΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ_ «τμήμα χερσαίας ζωολογίας»**Κόκκινη ομάδα:** πουλιά (ευθεία από την είσοδο δυο βιτρίνες)**Μπλε ομάδα:** ζώα/ θηλαστικά (δεξιά από την είσοδο)**→3. ΥΠΟΓΕΙΟ_ (διάδρομος με 2 βιτρίνες προς τα αριστερά)****Κόκκινη ομάδα:** ορυκτολογικές/ πετρολογικές συλλογές (δεξιά βιτρίνα)**Μπλε ομάδα:** ορυκτολογικές/ πετρολογικές συλλογές (αριστερή βιτρίνα)**Στην αυλή του Μουσείου:**

Μετά το παιχνίδι στο μουσείο συγκεντρωνόμαστε στον εξωτερικό χώρο. Τα παιδιά χωρίζονται σε 2 ομάδες (κόκκινη - μπλε), όπως και πριν, δημιουργώντας δυο κύκλους. Κάθε παιδί σηκώνεται όρθιο και δείχνει τις ζωγραφιές του, επονομάζοντας τα ζώα που ζωγράφησε. Επιλέγει μια από τις τρεις ζωγραφιές του που το άρεσε περισσότερο και διαβάζει το όνομα του παιδιού (που αναγράφεται στο φύλλο) από την άλλη ομάδα που το διάλεξε. Το παιδί της άλλης ομάδας που ακούει το όνομα του παρουσιάζει και αυτό με την σειρά του τις δικές του ζωγραφιές του, επιλέγει μια ζωγραφιά και διαβάζει το όνομα ενός άλλου παιδιού από την άλλη ομάδα. Συνεπώς ακολουθείται η ίδια διαδικασία έως ότου μιλήσουν και δείξουν τα έργα τους όλα τα παιδιά.

**** (αν υπάρχει χρόνος, τα παιδιά μπορούν να παίξουν το παιχνίδι της παντομίμας. Τα παιδιά έχοντας δει και αναφερθεί σε πολλά θηλαστικά, πτηνά, έντομα παίζουν παντομίμα, αναπαριστώντας με το σώμα τους κάθε φορά από ένα ζώο. Χωρίζονται σε δυο ομάδες. Κάθε ομάδα συσκέφτεται για λίγο και αποφασίζει ποιο ζώο θέλει να μιμηθεί. Η άλλη ομάδα προσπαθεί να μαντέψει και αφού το βρει μιμείται και αυτή κάτι. Κάθε φορά από κάθε ομάδα μπορούν να μιμούνται μια ομάδα παιδιών το ίδιο ζώο.)**

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Φυλλάδιο για τα παιδιά

Έντομα / Αραχνόμορφα

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Διάλεξε το έκθεμα που σου αρέσει πιο πολύ!!

Γράψε πως λέγεται:.....

Σε ποια κατηγορία ανήκει;.....

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Ψάξε το έκθεμα που διάλεξε το παιδί από την κόκκινη ομάδα!!

Το βρήκες; Ζωγράφισε το!

Κράτησε την ζωγραφιά!

40

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Πουλιά

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Διάλεξε το έκθεμα που σου αρέσει πιο πολύ!!

Γράψε πως λέγεται:.....

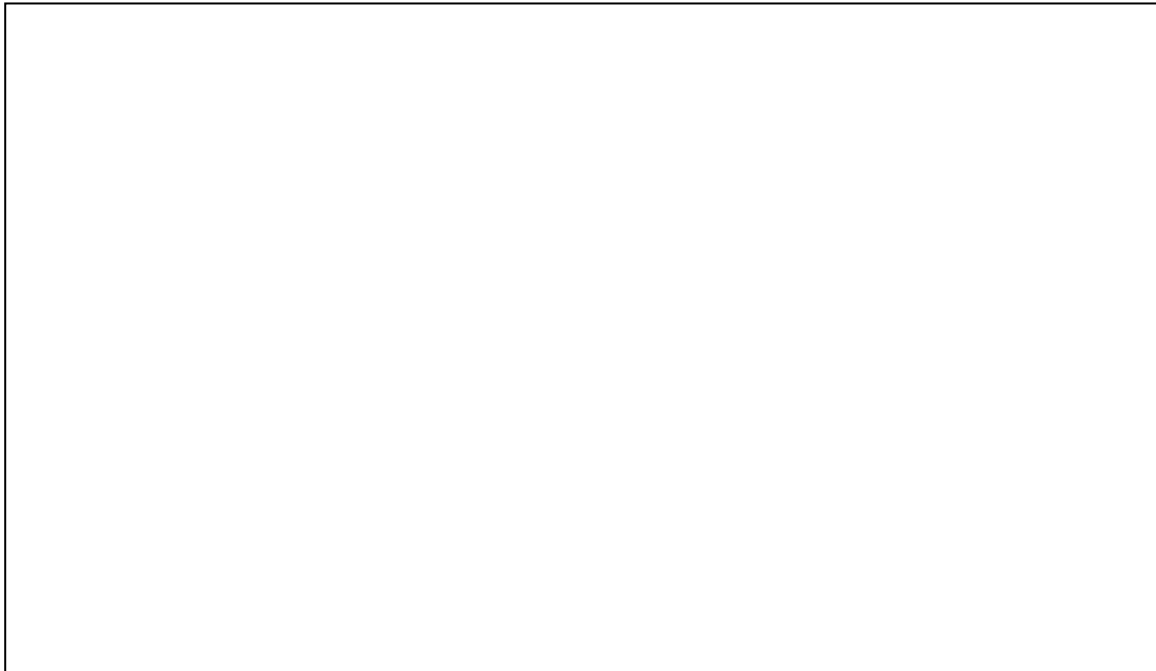
Σε ποια κατηγορία ανήκει;.....

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Ψάξε το έκθεμα που διάλεξε το παιδί από την κόκκινη ομάδα!!

Το βρήκες; Ζωγράφισε το!

Κράτησε την ζωγραφιά!

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Ορυκτολογικές / Πετρολογικές Συλλογές

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Διάλεξε το έκθεμα που σου αρέσει πιο πολύ!!

Γράψε πως λέγεται:.....

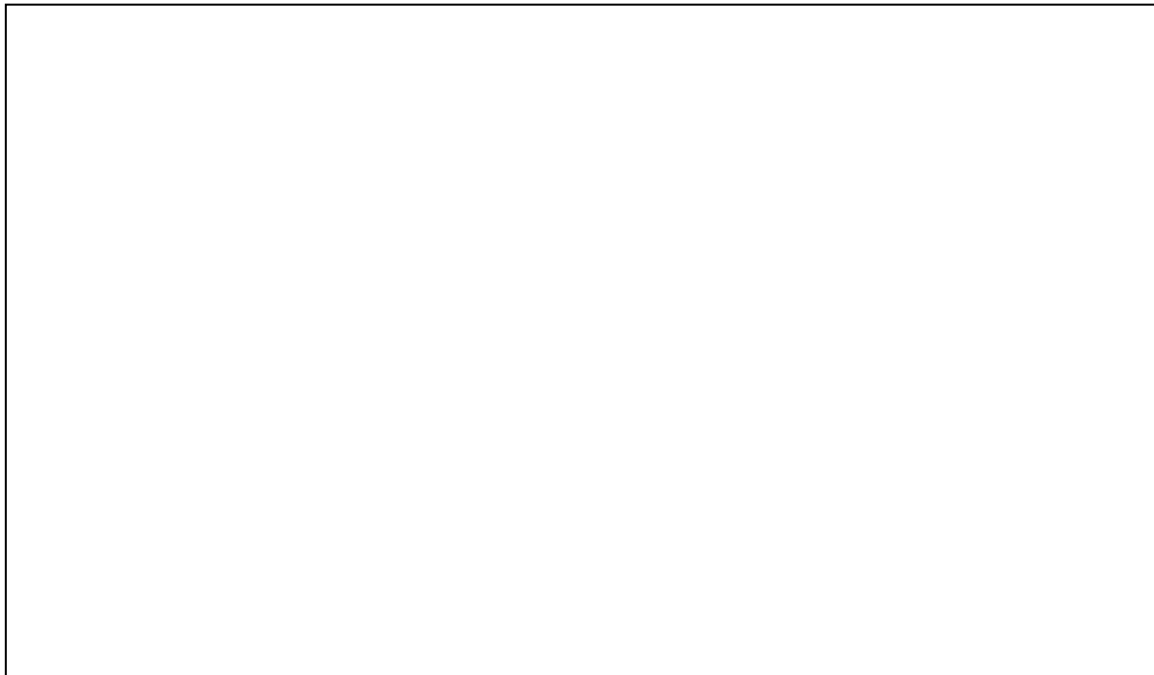
Σε ποια κατηγορία ανήκει;.....

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Ψάξε το έκθεμα που διάλεξε το παιδί από την κόκκινη ομάδα!!

Το βρήκες; Ζωγράφισε το!

Κράτησε την ζωγραφιά!

42

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Μαλάκια Ελληνικών Θαλασσών

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Διάλεξε το έκθεμα που σου αρέσει πιο πολύ!!

Γράψε πως λέγεται:.....

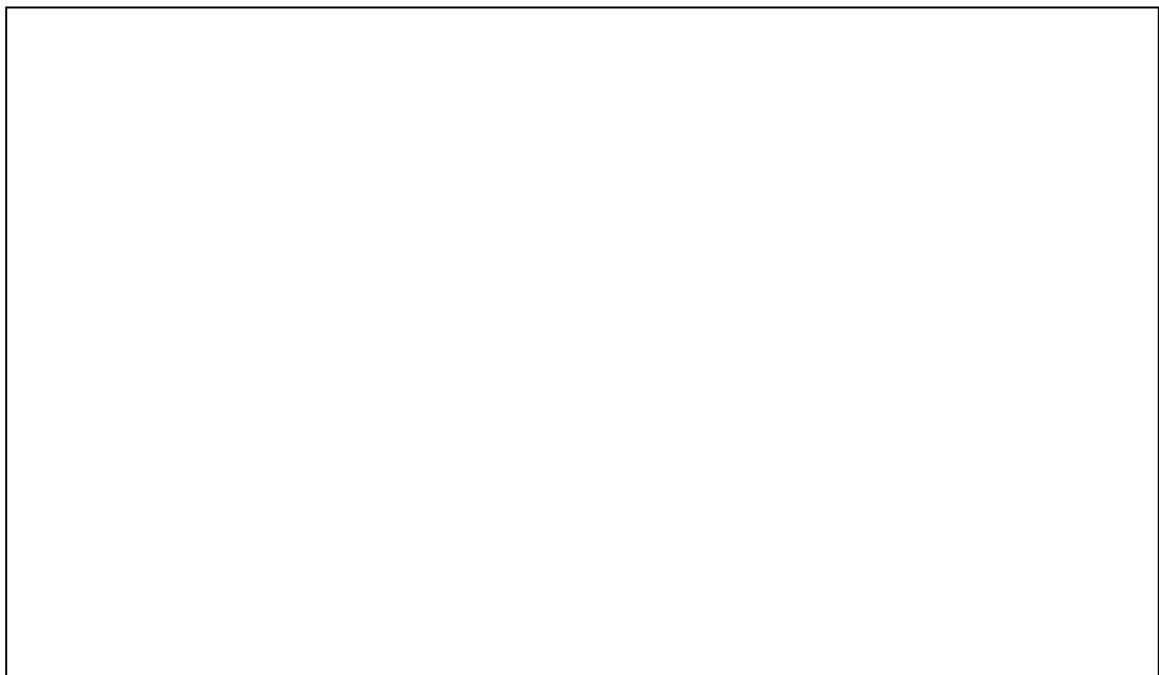
Σε ποια κατηγορία ανήκει;.....

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Ψάξε το έκθεμα που διάλεξε το παιδί από την μπλε ομάδα!!

Το βρήκες; Ζωγράφισε το!

Κράτησε την ζωγραφιά!

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Ζώα - Θηλαστικά

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Διάλεξε το έκθεμα που σου αρέσει πιο πολύ!!

Γράψε πως λέγεται:.....

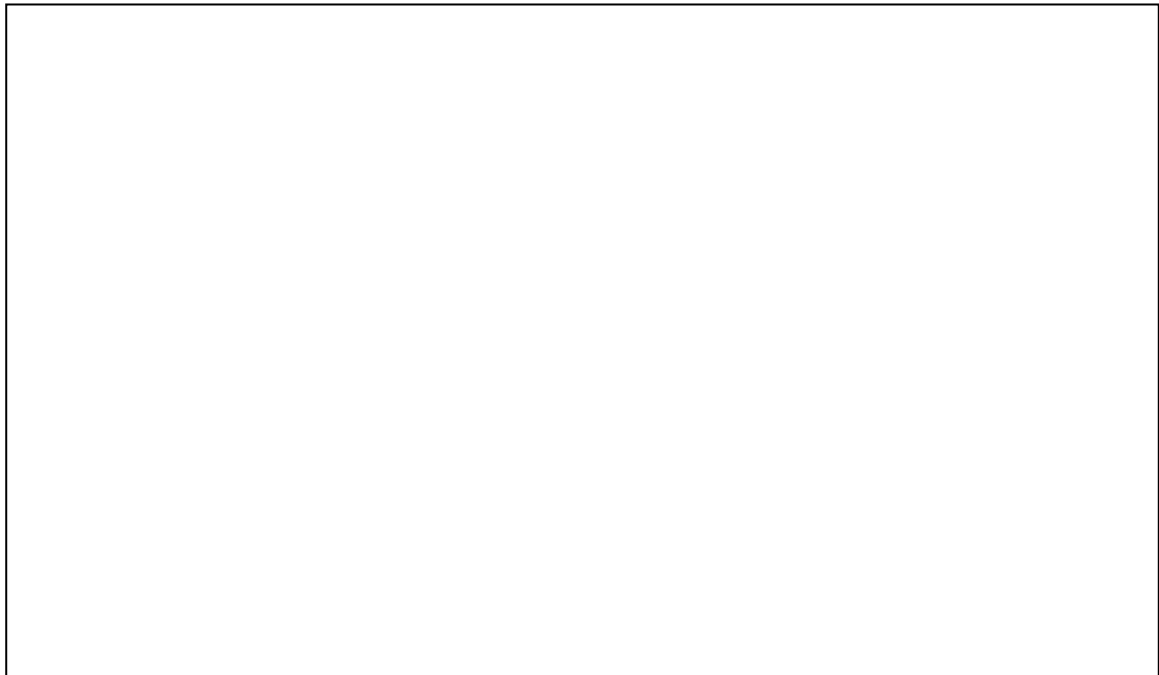
Σε ποια κατηγορία ανήκει;.....

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Ψάξε το έκθεμα που διάλεξε το παιδί από την μπλε ομάδα!!

Το βρήκες; Ζωγράφισε το!

Κράτησε την ζωγραφιά!

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Ορυκτολογικές / Πετρολογικές Συλλογές

ΜΠΛΕ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Διάλεξε το έκθεμα που σου αρέσει πιο πολύ!!

Γράψε πως λέγεται:.....

Σε ποια κατηγορία ανήκει;.....

ΚΟΚΚΙΝΗ ΟΜΑΔΑ

Όνομα παιδιού: _____

Ψάξε το έκθεμα που διάλεξε το παιδί από την μπλε ομάδα!!

Το βρήκες; Ζωγράφισε το!

Κράτησε την ζωγραφιά!

45

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

8. Περιγράψω ένα πίνακα: εκπαιδευτικό παιχνίδι στην Εθνική Πινακοθήκη**Στάδια διεξαγωγής - περιγραφή της δραστηριότητας**

Από την Πινακοθήκη έχουμε επιλέξει 14 έργα (7 κλασσικά από το ισόγειο και 7 σύγχρονα από τον πρώτο όροφο) και τα έχουμε φωτογραφήσει. Για κάθε έργο έχει φτιαχτεί σε φύλλο Α4 παιχνίδι («Βρες την Ζωγραφιά»), όπου τα παιδιά βάση των στοιχείων και της περιγραφής που δίνεται για κάθε έργο θα πρέπει να βρουν τον πίνακα.

Όταν συγκεντρωνόμαστε με τα παιδιά στο χώρο του μουσείου τα χωρίζουμε σε δυο ομάδες και τους επεξηγούμε το σκοπό του παιχνιδιού. Δηλαδή ότι σε κάθε ομάδα θα δοθούν διαφορετικά έργα, ότι θα πρέπει να ψάξουν τους πίνακες που τους ζητούνται κάθε φορά, να καταγράψουν τις εκάστοτε πληροφορίες και στο τέλος να παρουσιάσει η μια ομάδα στην άλλη τα ευρήματά της. Στην μια ομάδα δίνονται 4 κλασσικά και 3 σύγχρονα και στην άλλη άλλα 3 κλασσικά και 4 σύγχρονα έργα. Σε κάθε παιδί μοιράζονται καρταδόροι, στυλό και το έντυπο υλικό (φύλλα Α4). Τα μέλη της ομάδας συνεργάζονται, ψάχνουν μαζί, αλληλοβοηθούνται και συγκεντρώνουν μαζί τις πληροφορίες κάθε έργου. Όσο η μια ομάδα περιφέρεται στον εκθεσιακό χώρο στο ισόγειο, η άλλη βρίσκεται στον πάνω χώρο. Έτσι λοιπόν τα παιδιά περιφερόμενα αρχίζουν την αναζήτηση - βλέπουν, παρατηρούν, σκέφτονται, ζωγραφίζουν και σημειώνουν στο φύλλο που κρατούν.

Αφού έχει ολοκληρωθεί το παιχνίδι της αναζήτησης, μαζευόμαστε με τα παιδιά στο εξωτερικό χώρο του μουσείου στην αυλή. Μοιράζουμε στις δυο ομάδες τις φωτογραφίες από τους πίνακες που βρήκαν. Παροτρύνουμε κάθε ομάδα να αντιστοιχήσει κάθε φωτογραφία με τα φύλλα Α4 και να ξαναθυμηθεί τους πίνακες, παράλληλα παροτρύνουμε τα παιδιά να σκεφτούν ποια μπορεί να 'ναι η πιθανή ιστορία κάθε πίνακα. Οι δυο ομάδες συσκέφτονται συνεργάζονται και επαληθεύουν τις πληροφορίες τους, προκειμένου να παρουσιάσουν το υλικό τους στην άλλη ομάδα.

Στο τέλος κάθε ομάδα εναλλάξ δείχνει στην άλλη την φωτογραφία του έργου και τις πληροφορίες που συγκέντρωσε (τίτλο του έργου, συγγραφέα). Επίσης πιθανολογούν για την πιθανή ιστορία του εκάστοτε πίνακα. Καθε φορά για κάθε θέμα μιλά διαφορετικό παιδί, ώστε να δοθεί σε όλα τα παιδιά η ευκαιρία να εκφραστούν. Επίσης όλα τα παιδιά διαβάζουν από το φύλλο τους στην άλλη ομάδα με μια λέξη, που ήδη έχουν σημειώσει κατά την περιήγηση τους στο μουσείο, τα συναισθήματα που τους προκάλεσε το έργο.

Οι δραστηριότητες αναφέρονται στους εξής πίνακες ανά χώρο της Πινακοθήκης και ανά κατηγορία έργου

Α. Ισόγειο – Κλασική τέχνη, 19^{ος} – αρχές 20^{ου} αιώνα

1. Γ.Ιακωβίδης, Παιδική συναυλία
2. Ν.Λύτρας, Το φίλημα
3. Ν.Γύζης, Το τάμα
4. Ν.Γύζης, Γιάντες
5. Π.Λεμπέσης, Το παιδί με τα κουνέλια

46

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

6. Κ.Βολανάκης, Πανηγύρι στο Μόναχο (το τσίρκο)
7. Κ.Βολανάκης, Μαζεύοντας τα δίχτυα
- Β. 1^{ος} όροφος – Σύγχρονη τέχνη
 1. Ν.Χατζηκυριάκος-Γκίικας, Κηφισιά
 2. Ν.Χατζηκυριάκος – Γκίικας, Λαϊκά Παιχνίδια
 3. Θ.Χατζημιχαήλ, Η ωραία Ανδριάνα των Αθηνών
 4. Ν.Εγγονόπουλος, Ποιητής και μούσα
 5. Γ.Τσαρούχης, Ναύτης
 6. Κ.Παρθένης, Το λιμάνι της Καλαμάτας
 - 7.Γ.Μόραλης, Στον υπαίθριο φωτογράφο

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Φυλλάδια για τα παιδιά

Α' Ομάδα

ΚΛΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ (Ισόγειο)

48

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

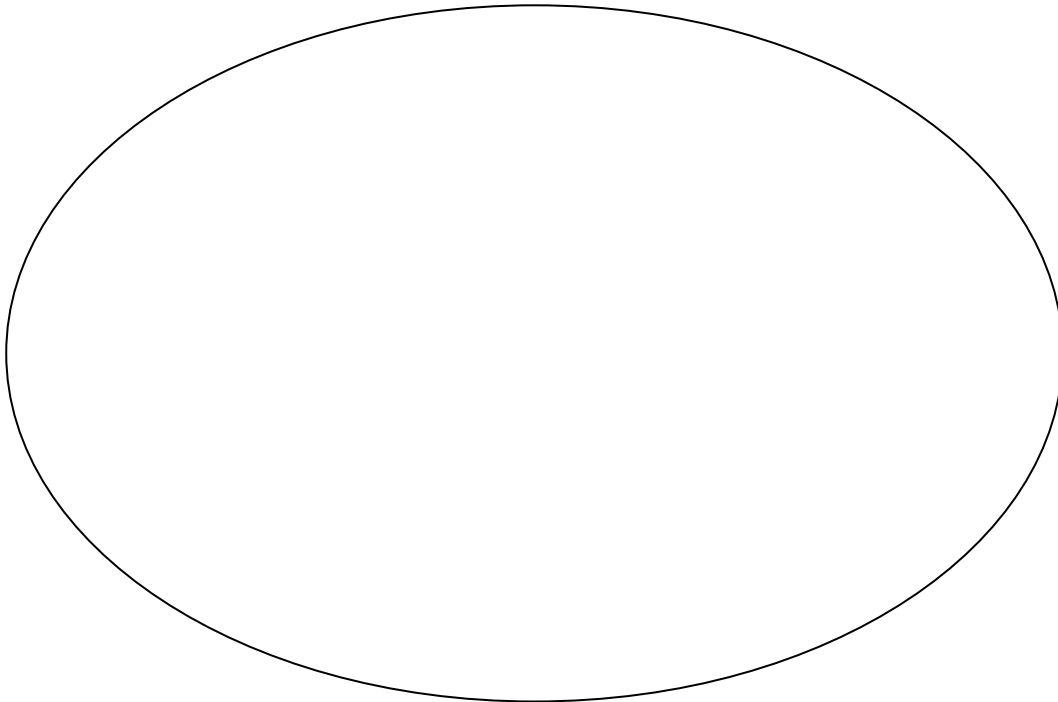
Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-1- (Α' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- πολύ μεγάλος πίνακας
- φωτεινό δωμάτιο με 6 παιδιά ξυπόλητα και 1 μαμά (4 αγόρια, 2 κορίτσια, το ένα από αυτά μωρό με κόκκινο φουστάνι)
- στο δωμάτιο της ζωγραφιάς υπάρχουν 2 παράθυρα, 1 σκαμνί, καρέκλα, μεγάλο τραπέζι, 6 γλάστρες, 1 καπέλο κάτω αριστερά, 2 πίνακες, 1 εικόνα, για φως λάμπα πετρελαίου.
- επίσης 1 τρομπέτα, τύμπανο και 1 ποτιστήρι ως μουσικό όργανο.
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:.....

➤ ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:.....

➤ ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα ΣΚΕΨΟΥ,,,,,,!

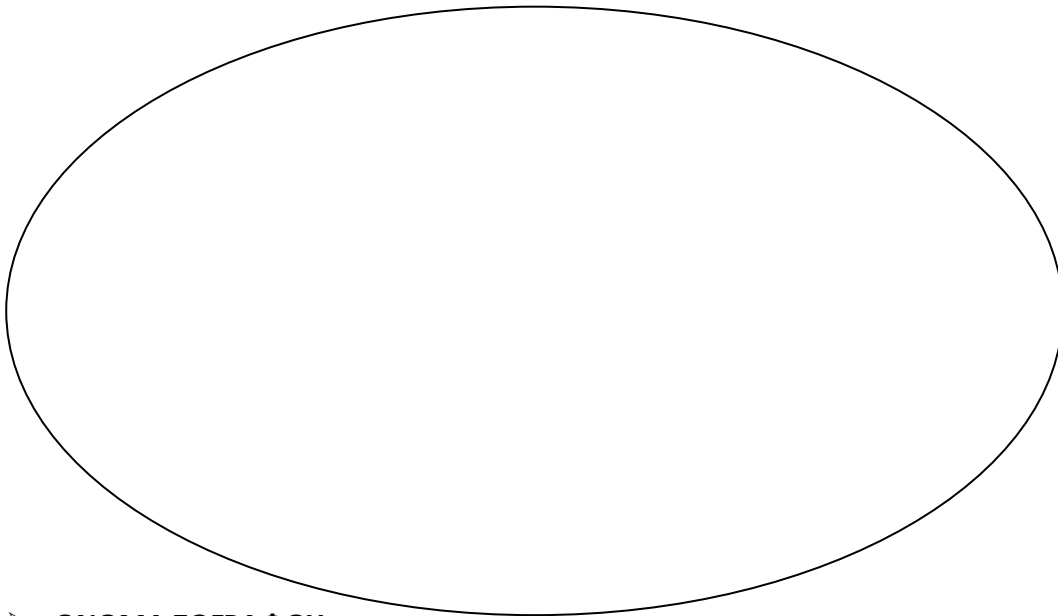
Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

-2- (Α' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- μεγάλος πίνακας
- είναι νύχτα, σε ένα τοπίο μια γυναίκα κρατά στην αγκαλιά της μια κοπέλα
- βρίσκονται στους βράχους ενός βουνού
- η κοπέλα κρατά 1 σβηστό κεράκι, κόκκινη κορδέλα & μενταγιόν καρδούλα.
- η γυναίκα κρατά το κεφάλι της κοπέλας και η κοπέλα τα πλευρά της
- δεξιά στην γυναίκα υπάρχει 1 ριγέ τσάντα με ένα κεριά σβηστό και αριστερά ένα στερεωμένο αναμμένο κεριά.
- στο βάθος αριστερά, στην κορυφή ενός βουνού, βρίσκεται ένα εκκλησάκι, όπου η γυναίκα το κοιτάει
- επίσης στο βάθος ο ουρανός γίνεται λίγο γαλάζιος
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:.....

➤ ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:.....

➤ ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα ΣΚΕΨΟΥ,,,,,,!

➤ Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-3- (Α' Ομάδα)

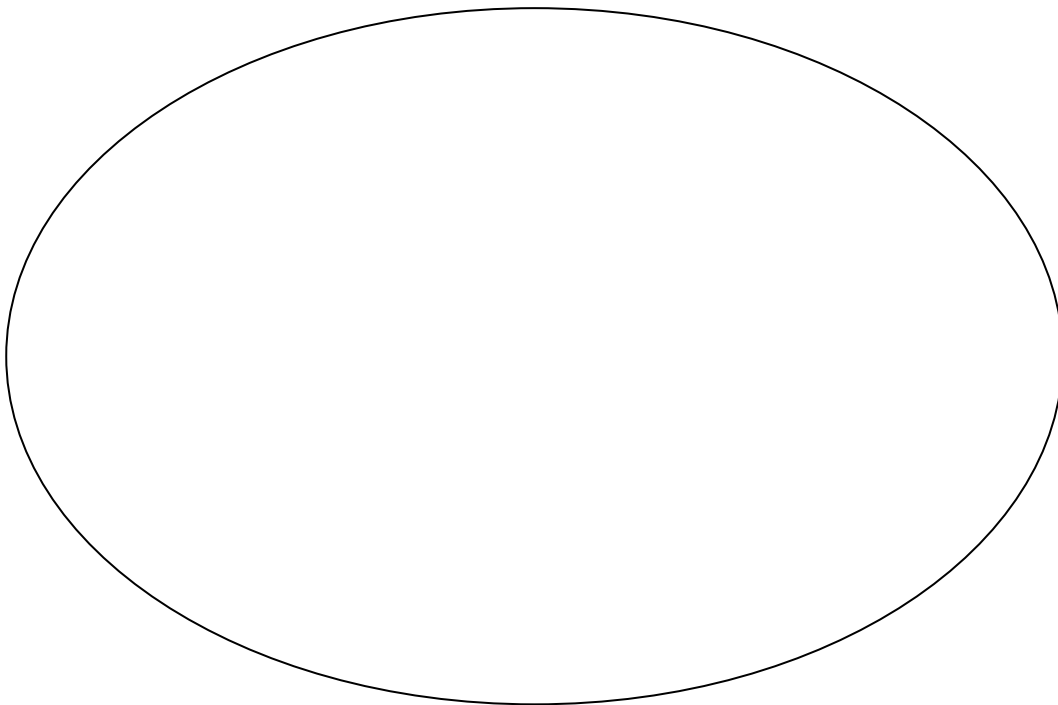
Β Ρ Ε Σ Τ Η Ν Ζ Ω Γ Ρ Α Φ Ι Α

➤ **ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:**

- 1 κορίτσι με μαύρο μαντίλι στο κεφάλι της, έχει μακριά μαύρα μαλλιά, φοράει κόκκινη μπλούζα σε κόκκινο φόντο. (προσωπογραφία)

- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ **ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:**

➤ **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....

➤ **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)**

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία

-εκνευρισμό -θυμό -θαυμασμό -αδιαφορία

- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**,,,,,,,!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Α' Ομάδα

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΡΓΑ (Πάνω όροφος)

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-4- (Α' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ **ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:**

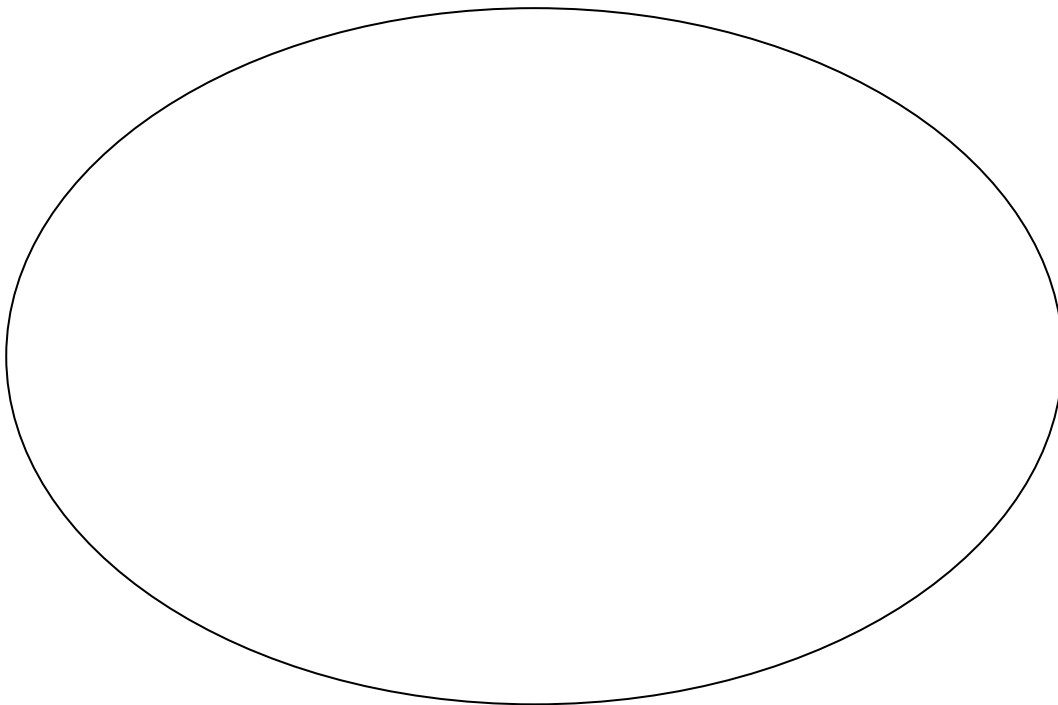
-ένας ναύτης καθισμένος σε μια ξύλινη καρέκλα. Έχει καφέ μαλλιά.

-Το φόντο πίσω είναι γκρι

- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

.....

➤ **ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:**

➤ **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....

➤ **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)**

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία

-εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία

- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**,,,,,,,!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

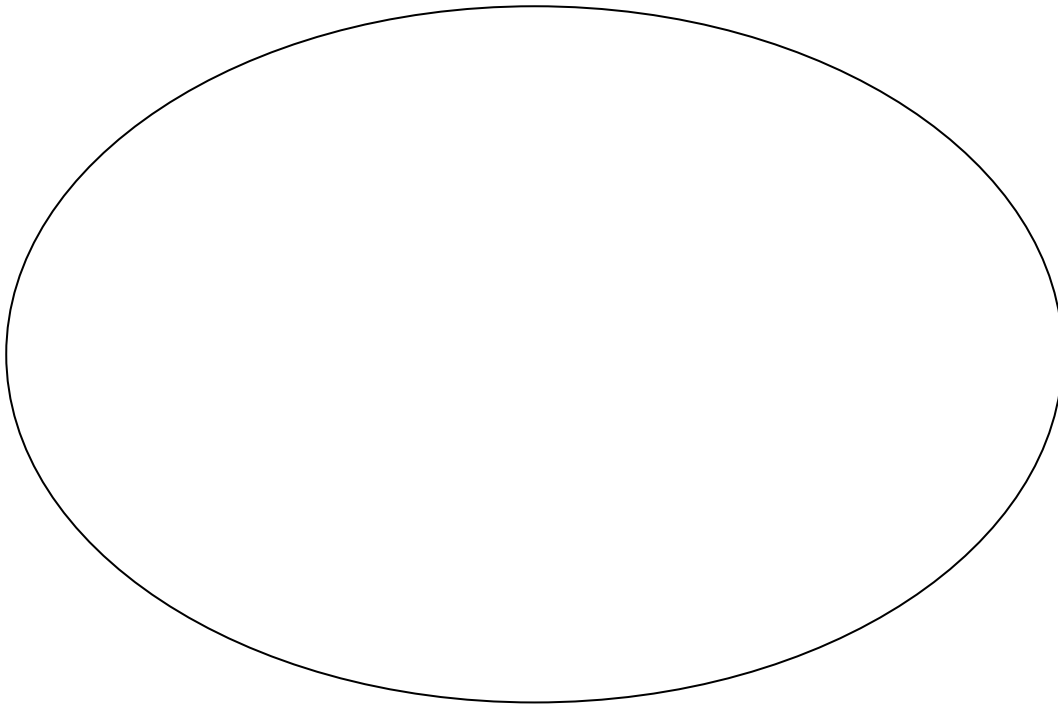
Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-5- (Α' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- 1 λιμάνι που έχει μια τιμεντένια προβλήτα με δυο πράσινα παγκάκια αριστερά και μια κόκκινη κολώνα. Επίσης στο βάθος φαίνεται άλλη μια προβλήτα.
 - η θάλασσα είναι γαλαζοπράσινη και ο ουρανός γαλάζιος-μπλε.
 - ένα καράβι άσπρο με κόκκινη ρίγα πλέει με ανοιχτά πανιά.
 - *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*
-

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....

➤ **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ;** (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**,,,,,,,!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

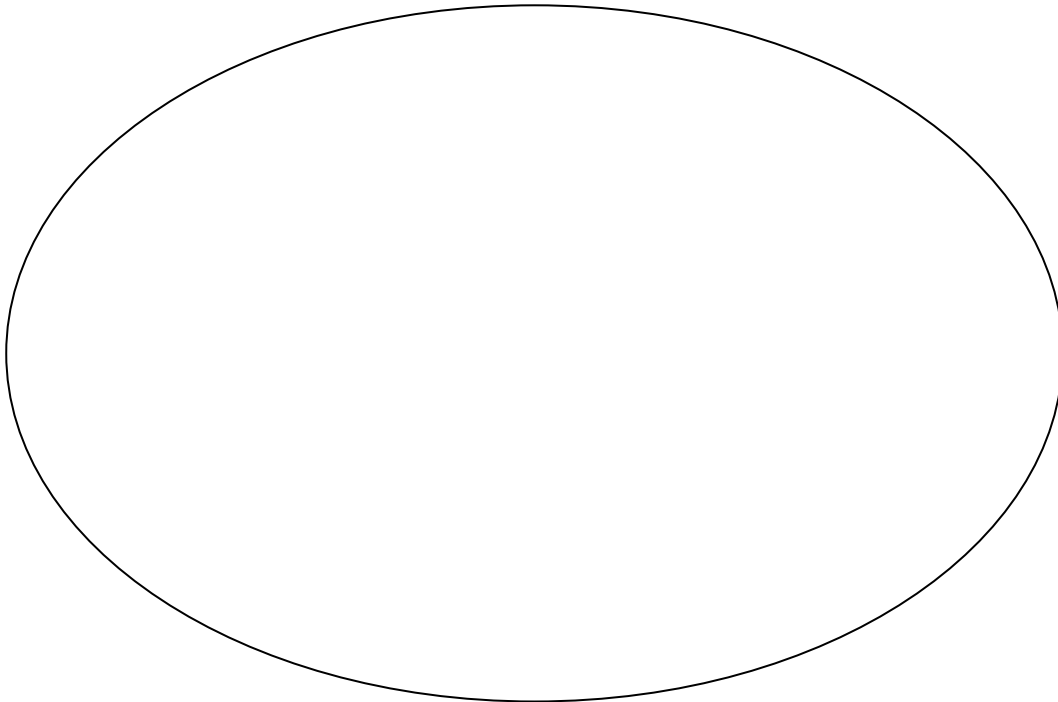
Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-6- (Α' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- 2 γυναίκες και ένα κοριτσάκι όρθιες η μια δίπλα στην άλλη
- η μια γυναίκα είναι ξανθιά με κόκκινο φόρεμα
- η άλλη είναι μελαχρινή και έχει καρέ μαλλιά. Φοράει κίτρινα σκουλαρίκια και κίτρινο κολιέ με ένα κόκκινο λουλούδι και το φόρεμα της είναι κίτρινο-μουσταρδί.
- και οι δυο γυναίκες φορούν μαύρα παπούτσια.
- το κοριτσάκι φορά πράσινο φόρεμα και κόκκινα παπούτσια.
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:.....

➤ ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:.....

➤ ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα ΣΚΕΨΟΥ,,,,,,!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

55

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Β' Ομάδα

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΡΓΑ (Πάνω όροφος)

56

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

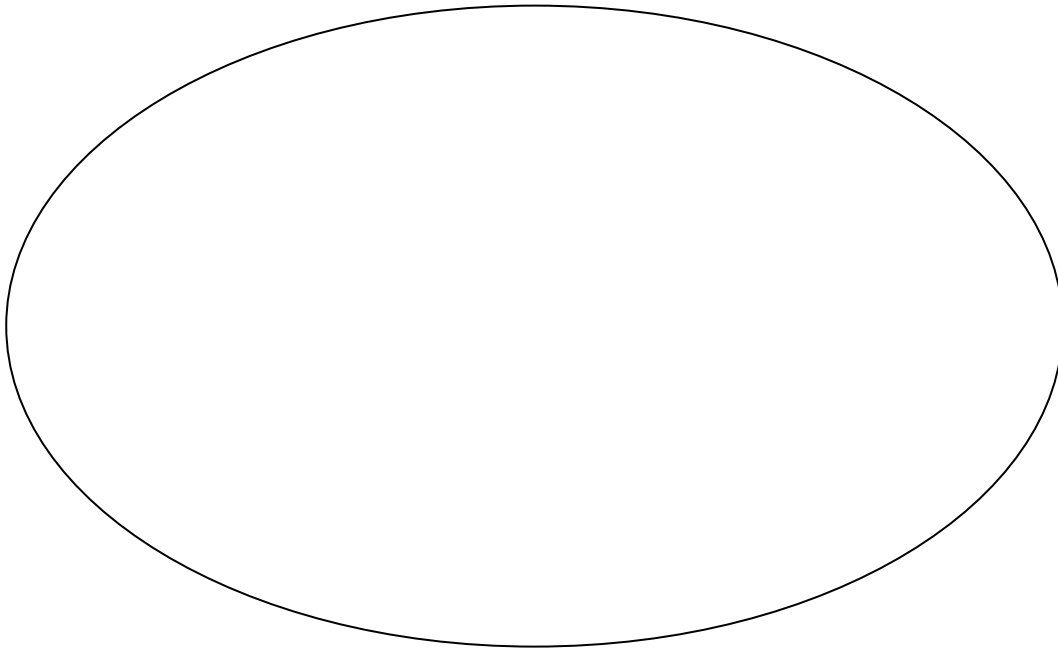

-1- (Β' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- ένας πολύ μεγάλος πίνακας που δείχνει μια γειτονιά με πολλά σπίτια, δέντρα και πολλά χρώματα
- από αριστερά προς τα δεξιά 1 σπίτι με αυλή, με 1 δέντρο και πολλά φυτά, οι τοίχοι είναι ροζ, μοβ και γαλάζιοι.
- στο κέντρο του πίνακα 1 σπίτι με αυλή με 2 δέντρα (1 έξω και 1 μέσα στην αυλή) και πολλά φυτά.
- δεξιά υπάρχουν 9 σπίτια, το ένα δίπλα στο άλλο, 2 μεγάλα δέντρα και πολλά μικρά δεντράκια και φυτά. Επίσης κάτω δεξιά υπάρχει 1 κόκκινο σπίτι με κεραμιδιά και δίπλα του ένα κίτρινο σπίτι.
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

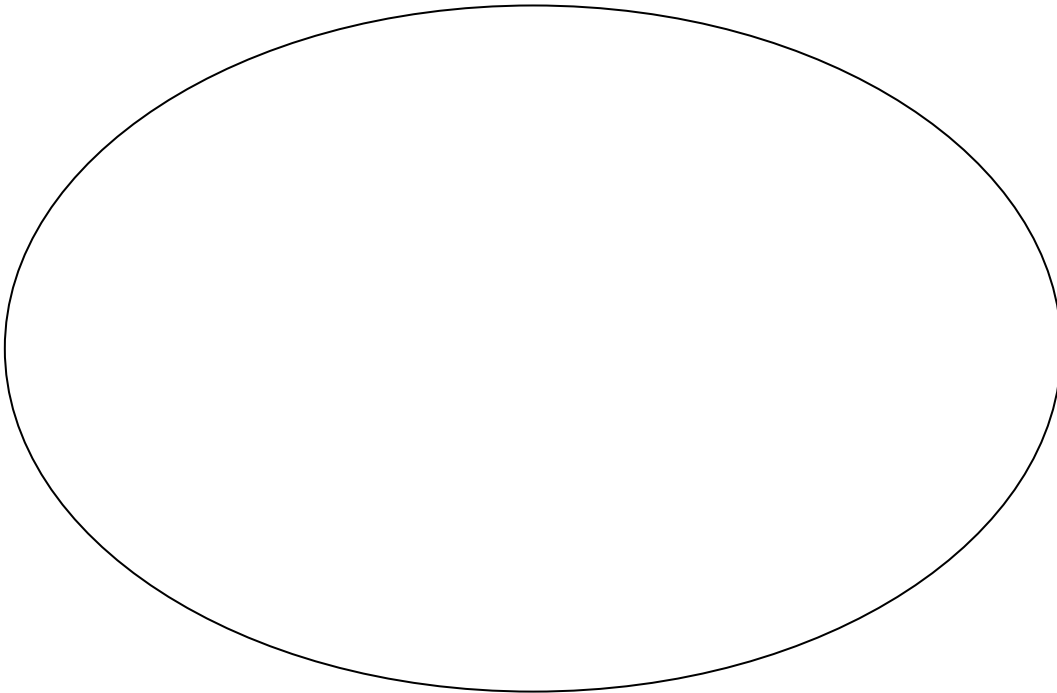
- **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....
- **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....
- **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ;** (Κύκλωσε)
 - χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
 - εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
 - Άλλο; Τι; (γράψε το)
-Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**,,,,,,! Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

-2- (Β' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- σε ένα δωμάτιο πάνω σε 1 ράφι βρίσκονται ακουμπισμένα πολλά χρωματιστά παιδικά παιχνίδια
- δηλαδή υπάρχει 1 μάσκα, 1 φλογέρα, 1 κανάτα, κοχύλια, 2 ξύλινα φιδάκια σκαλιστά, 1 σφυρίχτρα με μικρό τύμπανο, 1 ξύλινο κοκοράκι, 1 ξύλινη βάση με ένα μπαλάκι. Άλλη μια κίτρινη βάση, όπου πάνω βρίσκεται 1 ξύλινο ανθρωπάκι με μοβ μπλουζάκι, πράσινο σκούφο και παντελόνι και κρατάει μεγάλα ξύλινα ακουστικά με πολλά χρώματα.
- στον τοίχο 1 παιδική κιθάρα, που έχει μια ουρά πολύχρωμη. Επιπλέον πάνω δεξιά στον τοίχο είναι ένα παιχνίδι με κίτρινες και μπλε χάντρες.
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:.....

➤ ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:.....

➤ ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα ΣΚΕΨΟΥ,,,,,,!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

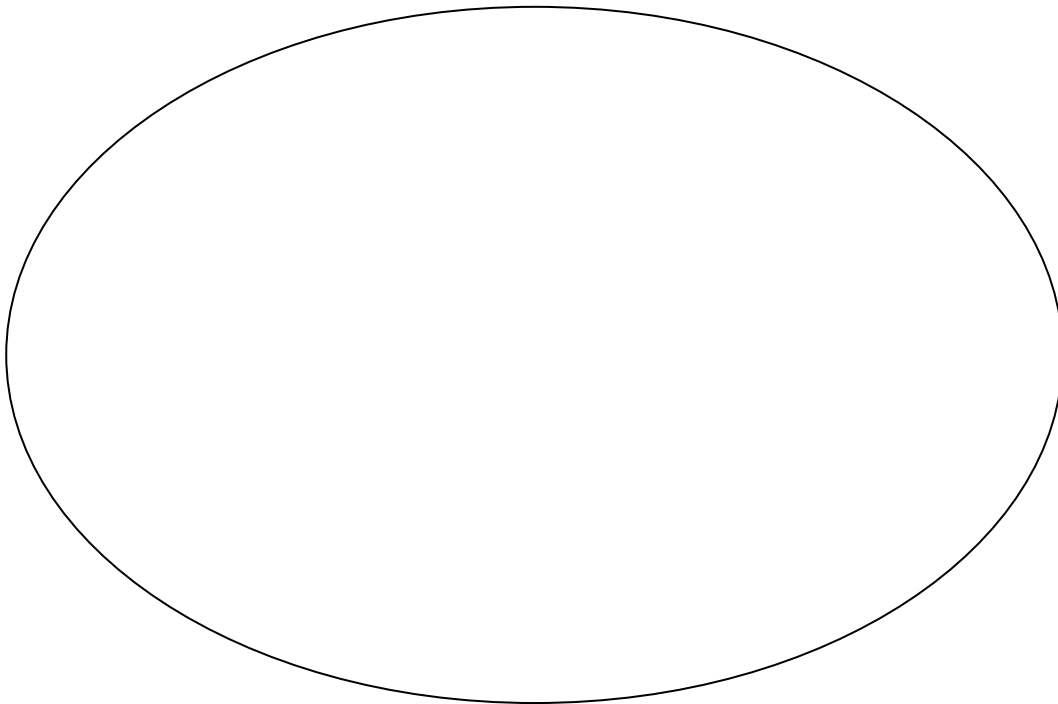
Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-3- (Β' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- 1 κορίτσι κάθεται κάτω από ένα παγκάκι και παίζει μια μικρή κιθάρα.
 - έχει μακριά καστανά μαλλιά, πορτοκαλί σκουλαρίκια, κόκκινη μπλούζα, μπλε φούστα, πράσινο καλτσόν, καφέ παπούτσια. Επίσης γύρω υπάρχουν 2 γλάστρες και ένα μικρό παγώνι.
 - *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*
-

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....

➤ **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ;** (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**,,,,,,!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

59

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83

τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Β' Ομάδα

ΚΛΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ (Ισόγειο)

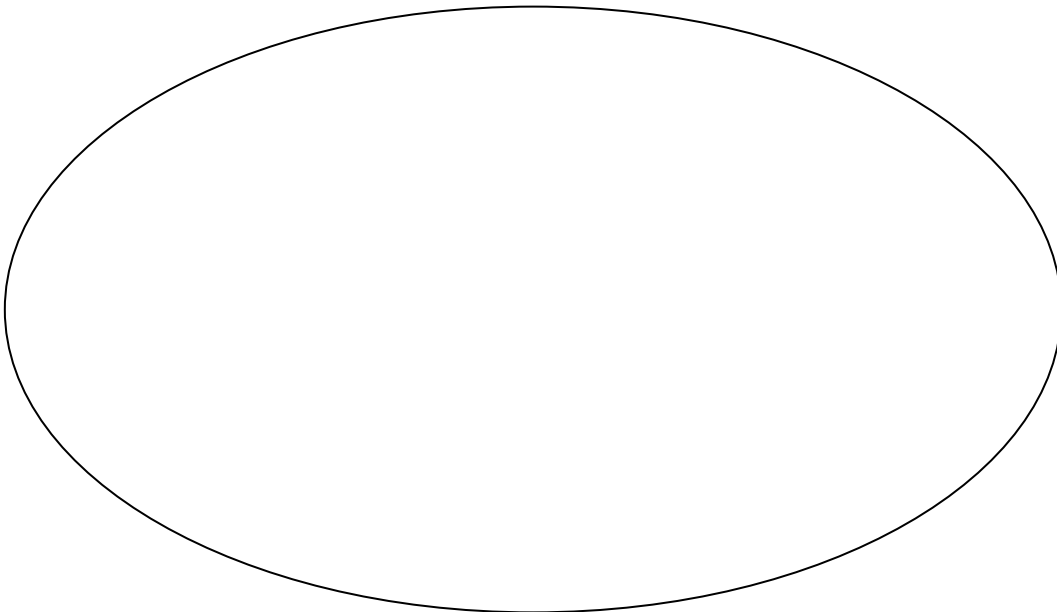
Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-4- (Β' Ομάδα) Β Ρ Ε Σ Τ Η Ν Ζ Ω Γ Ρ Α Φ Ι Α

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- μεγάλος πίνακας
- 1 αγόρι και δεξιά του βρίσκονται 2 κουνέλια , που τρώνε μαρούλι
- το αγόρι είναι ξυπόλητο, με μαύρα μαλλιά, άσπρο πουκάμισο, κόκκινο γιλέκο, σκούρα καφέ βερμούδα κοντή.
- πεσμένα στο έδαφος: καρότα, μαρούλι, μοβ λάχανο και επίσης υπάρχει πλεκτό καλάθι με λάχανα μοβ και άσπρα και καφέ φύλλα.
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:.....

➤ ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:.....

➤ ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ; (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα ΣΚΕΨΟΥ,,,,,,!

➤ Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

61

Η ενέργεια εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης «Δραστηριότητες Πολιτισμικής Ένταξης – Γνωρίζουμε την Ελλάδα» του έργου «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)» του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

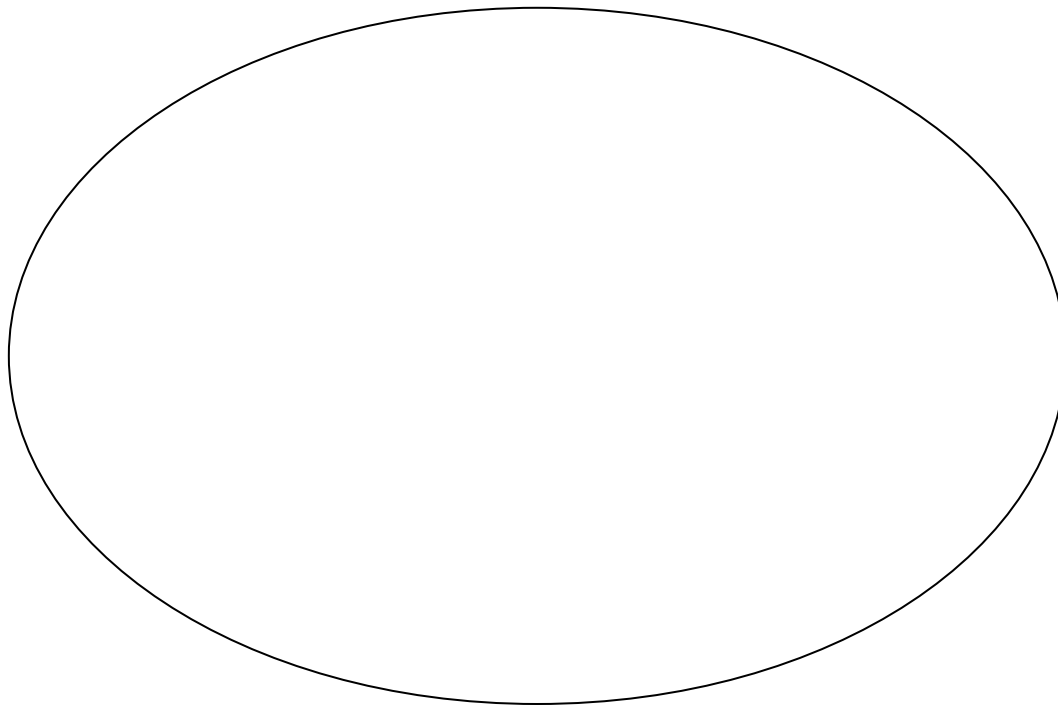

-5- (Β' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- είναι μέρα σε ένα ανοιχτό στάδιο με πολύ κόσμο, στο κέντρο της σκηνής υπάρχουν 2 ελέφαντες (1 όρθιος και 1 καθιστός) και μαζί τους 1 θηριοδαμαστής, που φοράει άσπρο παντελόνι, κόκκινη μπλούζα, μαύρες μπότες, έχει μούσι και κρατά 1 καμτσίκι/ μαστίγιο.
- μπροστά στον πίνακα 1 ζευγάρι που κάθεται. Η γυναίκα φορά μακρύ μπλε φόρεμα με ρίγες και καπέλο. Ο άντρας ψηλό μαύρο καπέλο και μαύρο κουστούμι.
- πίσω στον πίνακα—μακριά, φαίνονται τα σπίτια της πόλης και ο ουρανός.
- *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....

➤ **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ;** (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία

-εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία

- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**.....!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

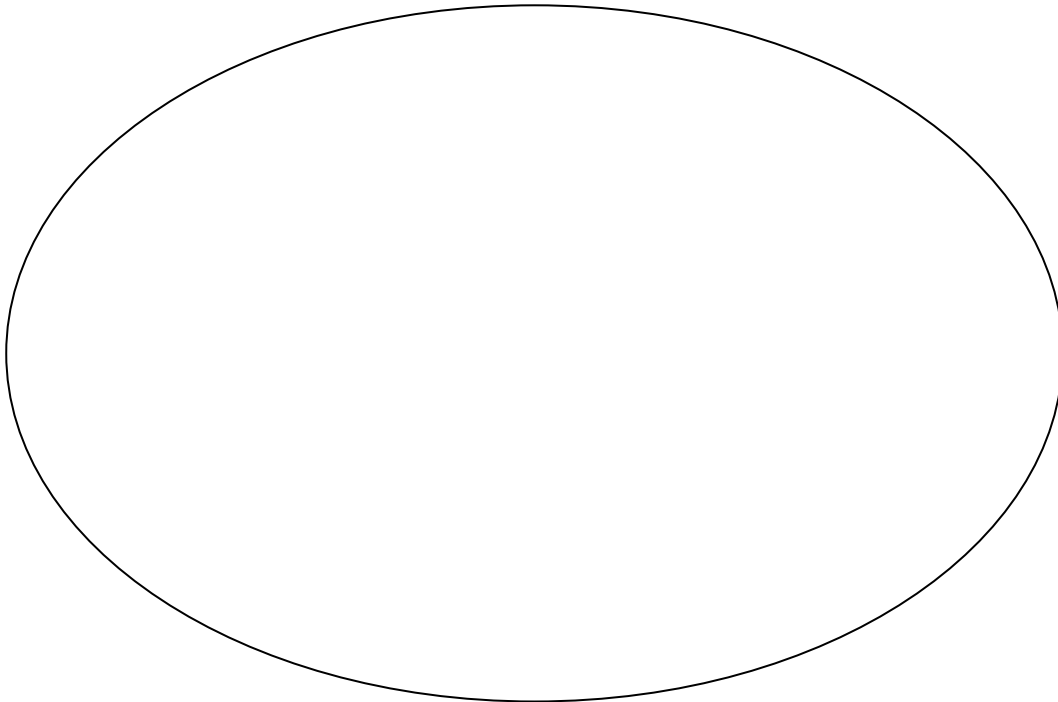
Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

-6- (Β' Ομάδα) ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

➤ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΝΑΚΑ:

- 1 βάρκα με 4 ανθρώπους που μαζεύουν τα δίχτυα
 - είναι μέρα και η θάλασσα είναι ήρεμη
 - η βάρκα είναι παλιά ξύλινη με κουπιά και ένα μαζεμένο πανί
 - αριστερά και πίσω 2 μεγάλα πλοία με ανοιχτά πανιά και δεξιά μπροστά από την βάρκα 5 γλάροι.
 - *Μήπως παρατηρείς κάτι άλλο; Γράψε το.....*
-

➤ ΖΩΓΡΑΦΙΣΕ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝ ΘΥΜΑΣΑΙ:

➤ **ΟΝΟΜΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:**.....

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:**.....

➤ **ΤΙ ΣΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΣΕΙΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ;** (Κύκλωσε)

- χαρά - λύπη -γαλήνη -αγωνία -ηρεμία
- εκνευρισμό -θυμό - θαυμασμό -αδιαφορία
- Άλλο; Τι; (γράψε το)

➤Και τώρα **ΣΚΕΨΟΥ**.....!

Ποια μπορεί να ' ναι η ιστορία αυτού του πίνακα;

Μετσόβου 30 & Νοταρά 45, Αθήνα 106 83
τηλ. 210 52 31 966, 210 88 15 310 fax: 210 52 21 950 email: nostos@ath.forthnet.gr

Βιβλιογραφία

Ανδριτσοπούλου Σ. 2005. Πέντε σχέδια με βάση τη Μέθοδο Project.

Ανδριτσοπούλου Σ., 2006. Οδηγός σχεδιασμού και υλοποίησης project-ομαδικών δραστηριοτήτων. ΕΚΠΟΣΠΟ ΝΟΣΤΟΣ, ΚΠ EQUAL, ΔΕΣΜΟΣ/e-QUALITY, Αθήνα.

Βαφέα Α. (επιμ.), Το πολύχρωμο σχολείο. Μια εμπειρία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από την τέχνη, Νήσος, Αθήνα.

Δράκος Γ. (επ.) 1999. "Η Μουσειακή Αγωγή ως μέθοδος διδασκαλίας της γλώσσας". Μαράσλειο Διδασκαλείο, ΕΚΠΟΣΠΟ ΝΟΣΤΟΣ στο πλαίσιο του ΕΠ "ΣΩΚΡΑΤΗΣ". <http://web.cc.uoa.gr/~mardid/mar>

Frey K., 1998. Η Μέθοδος Project. Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Χρυσάφιδης Κ., 1994. Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία: Η εισαγωγή της Μεθόδου Project στο σχολείο. Gutenberg, Αθήνα.

